

25.10.20

זכויות יוצרים - שיעור ראשון: קניין רוחני וקניין בנכסים מוחשיים, הבדלים בין הקניינים, הגבלת זמן הבעלות של זכויות יוצרים, הבדלים בין הגנות שונות - הגנת עיצוב/פטנט לעומת הגנת זכויות יוצרים, זכויות מוסריות - הבאת קרדיט, זכות מניעת שינויים.

מה זה בעצם סימן ה-c שמופיע? copy right and designs laws

יש שני סוגי קניין:

1. קניין בנכסים מוחשיים - מקרקעין, מטלטלין
2. קניין רוחני (ההפך ממוחשי) - לא מוחשי. קניין רוחני כולל בתוכו: זכויות יוצרים (c), פטנטים, עיצובים, סימני מסחר (R, tm), סודות מסחריים

מה הכוונה בסימני מסחר, ובסודות מסחריים? נגיד בקוקה קולה - אין הגבלה

נכסים מוחשיים: נגיד העכבר שלי במחשב הוא קניין מוחשי שלי. הבעלות קיימת לנצח, עד שבחרתי למכור אותו או משו.

מה ההבדלים בין קניין בנכסים מוחשיים לקניין רוחני?

קניין בנכסים מוחשיים	קניין רוחני
ניתנים לאחיזה ביד	לא ניתנים לאחיזה ביד
מוצר שיכול להתכלות, להיעלם, להישבר	לא יכול להיעלם
אפשר לשים במקום בטוח, שיהיה קשה לגנוב ממנו	קל לגנוב ולשכפל
בתיאוריה אפשר להיות בעלים של חפץ לנצח - זמן בעלות	הבעלות איננה לנצח, מוגבלת בזמן ולאחר מכן היא עוברת לנחלת הכלל (חוץ מסימני מסחר, וסודות מסחריים)

למה הבעלות בקניין רוחני מוגבלת בזמן?

1. לטובת ההתפתחות האנושית: המחוקק מבין שאנחנו יכולים לתרום משהו חדש לעולם, לכן הוא נותן לנו בלעדיות לעיצוב או יצירות חדשות לתקופה שתיתן לנו תמריץ ועיבוד ליצור אותן. העבודות מוסיפות חדשנות לעולם ולכן יש זמן מוגבל בו אף אחד לא יוכל להשתמש ברעיונות הללו. משמע, לי יש את הרעיון הזה ורק אני יכול לבצע אותו ולהוציא אותו לפועל במידה ויש לי את זכויות היוצרים עליו.

למשך כמה זמן המחוקק מגביל את השימוש ברעיונות החדשניים?

לרוב למשך חיים+70 שנה לאחר מותי על הרעיון: בתקופה הזו אפשר להציע את הרעיונות למכירה באיזה מחיר שנרצה ולמכור גם את זכויות היוצרים עצמן.

לאחר תקופה מסוימת - יש לי בעלות זמנית:

היצירה עוברת לנחלת הכלל - כדי שכל מי שרוצה להשתמש בה יוכל. בסופו של יום, היצירות שניצור יעברו לנחלת הכלל מבלי לבקש את רשותינו או לקבל עליהן תשלום.

מחירים וכסף: האם אני יכול לקבוע מחיר על היצירה שלי? כן, כי היא שלי. מה קורה במצב בו מישהו רוצה למכור את היצירה שלי בזול יותר? נגיד ומישהו עשה את זה אני יכולה לתבוע אותו על "הפרה".

* גנבה = הפרה של זכויות היוצרים וזה המונח המשפטי לקניין רוחני.

דוגמא מהשיעור:

נגיד בקבוק של נביעות - האם אפשר לקבל עליו קניין רוחני? בנסיבות מסויימות אפשר להגן על הבקבוק הזה באמצעות דיני העיצובים, ובנסיבות מסויימות אפשר להגן עליו בזכות דיני זכויות יוצרים.

מה זה משנה לנו? ההגנה על הבקבוק בעיצוב זכויות יוצרים מחייבות אותנו בפעולות הגנה שונות.

ההבדלים בין ההגנות השונות:

- הגנה בזכויות יוצרים לא צריך לרשום
- הגנה בעיצוב צריך לרשום אותו, אם הוא מוגן בעיצוב ופנטנטים בירושלים - אז יש לו הגנה וצריך לרשום אותו.

אי אפשר גם וגם, זה צריך להיות או עיצוב/פנטנט או זכויות יוצרים. צריך להיות ערים לניואנסים.

שאלות שעלו בכיתה:

1. האם כל דבר שאני משרבט מוגן בזכויות יוצרים?
2. מי הבעלים של זכויות היוצרים
3. אם יצירה יכולה להיות מוגנת כשהיא בראש שלי - מישהו יכול לגנוב אותה?
4. יצירה שבאה לפי הזמנה ללקוח - נגיד ועשיתי סקיצות ויש דברים שהלקוח לא בחר - מה קורה עם זכויות היוצרים? כשהלקוח לוקח סקיצות נבחרות - למי שייכות זכויות היוצרים במקרה כזה?
5. כשאני שוכרת אוטו - זכות שימוש מוגבלת בזמן - הבעלות לא שלי
6. כמישהו עושה שימוש ללא רשות ביצירה שלי אז זו הפרה במידה ואני הבעלים. אך איך יודעים מי הבעלים של הזכויות?

חשוב לזכור - לא כל העתקה מהווה הפרה של זכויות יוצרים.

שני דברים שמגיעים לאדם שהוא בעל זכויות יוצרים של יצירה:

זכויות מוסריות:

כשמישהו משתמש ביצירה שלי - הוא צריך לתת לי קרדיט על העבודה. (מוניטין)
זכות מניעה לפגיעה ושינויים ביצירה המקורית - הזכות למנוע שינויים ביצירה אם הם פוגעים בבעלים שלה.

לדוגמא: אדם כלשהו יצר יצירה והוא לא הבעלים שלה, הוא מכר את זכויות היוצרים שלו על היצירה. האם מותר לי לגזור את היצירה ולמכור מחדש?
נגיד עזריאלי - מרכז השלום = בחלק התחתון משרדים ולמעלה דירות מגורים. עזריאלי שינה את התוכנית באופן שבו בחלק התחתון חשוך בבוקר ובלילה מואר למעלה.

במידה ואדם לא בעל זכויות יוצרים של היצירה - אפשר לחקות את הרעיון שלו.

מהמצגת במודל:

1. מהן היצירות הכשירות להגנה בזכויות יוצרים
2. מקוריות
3. ההגנה הבינלאומית בזכויות יוצרים
4. מיהו בעל זכויות היוצרים ביצירה ולמה זה חשוב

5. מהן זכויותיו של בעל זכויות היוצרים ביצירה
6. עסקאות בזכויות יוצרים
7. הפרה של זכויות יוצרים
8. שימוש הוגן בזכויות יוצרים - ציטוטים, מחוות, סאטירה
9. זכויות מוסריות
10. עיצובים - כל מה שהחוק מעניק לעיצוב המוצר התעשייתי

1.11.20

שיעור שני - זכויות יוצרים: מה כשיר להגנה בזכויות יוצרים? חוק זכויות היוצרים (2007) חמש הקטגוריות. סימני מסחר ומילים בודדות. קיבוע, והאם יש רמה מסוימת שמחליטה שדבר אחד הוא יצירה ספרותית ודבר אחר לא?

מה כשיר להגנה בזכויות יוצרים ומה לא? מתי יש לי את הזכות לקבל זכויות יוצרים על יצירה ומתי לא? מתי דברים יהיו מוגנים ומתי לא?
בעלות - רק שלי
נחלת הכלל - כל אחד יכול לעשות שימוש ברעיון/ יצירה

יש חמש קטגוריות של יצירות שיכולות להיות מוגנות בזכויות יוצרים:
*חוק זכויות היוצרים: 2007 חוק חדש שהחליף חוק בריטי ישן. אפשר למצוא באינטרנט: נב"ו - מעקב אחר תביעות וחברות.

1. קטגוריה ראשונה: יצירה ספרותית - לרבות יצירה המבוטאת בכתב (ספרים, שירה, חמשירים, מחזות, תסריטים, סיפורים, עיתונים, פוסטים ברשתות חברתיות), הרצאה, טבלה (מספריות, ללא מלל ועם מלל), לקט, וכן תוכנת מחשב (קוד נגיד, פקודות). לרבות = כולל, גם. יצירה ספרותית היא לא רק טקסטים.

לדוגמא: כשבן אדם מדבר בפלאפון, שיחה בעל פה זוהי לא יצירה ספרותית למרות שמדובר בטקסט. אבל הרצאה היא כן מוגנת. למה הרצאה היא כן בעלת זכויות יוצרים לעומת דיבור סתם? כי ברגע שמישהו מקשיב לה וכותב אותה, היא הופכת להיות כתובה בכתב. (יש בזה גם יוצא דופן)

תוכניות טלוויזיה: טהרן, והאח הגדול: בשני המקרים יש שימוש בשפה. כשהתסריטאי בטהרן כותב את התסריט זוהי יצירה ספרותית והיא מוגנת בזכויות יוצרים. כשהמשתתפים מדברים באח הגדול, מדובר בתסריט שלא כתוב מראש, אלא דיבורים שקורים על המסך בצורה ספונטנית. פה אין תסריט באמת, ולכן אין פה באמת יצירה ספרותית. צריך לשים לב לבין דיבור סתם (שיח) לבין יצירות ספרותיות כתובות. כשמדובר בפוסט בפייסבוק: מדובר ביצירה ספרותית שיש עליה זכויות יוצרים. פייסבוק צריך לבקש מאיתנו אישור לקבל זכות על הפוסטים שלנו (בד"כ זה נעשה כבר בהרשמה לאתר) נגיד ומישהו רוצה לקחת את הפוסט שלי מפייסבוק - ולהלחין אותו - הוא לא בהכרח יכול כי הזכות שנתתי לפייסבוק היא לשיתוף בתוך הפלטפורמה ולא מחוצה לה.

נגיד והמצאתי שפה חדשה, מילים כשלעצמן לא יכולות להיות מוגנות. מה ההיגיון שמילים בודדות לא יוכלו להיות מוגנות? כמו שגוונים בציור לא מוגנים בנפרד אלא רק כבסיס משותף לציור כולו, כך גם מילים.
נגיד ויש לי שיר בו יש מילים שחוזרות בצורה עקבית, לעיתים יש אפשרות לתת הגנה גם למספר מילים המוגבל הזה יחסית.

האם המילה ברבי יכולה להיות מוגנת בזכויות יוצרים? האם המילה "קוקה קולה" יכולה להיות מוגנת בזכויות יוצרים? הן לא יכולות להיות מוגנות כמילים נפרדות אבל כסימן מסחרי מוכר כן.

סימני מסחר יכולים להגן בהצמדה למוצרים או שירותים (נגיד בובה שכתוב עליה ברבי), אבל סימני מסחר לא מגינים על שימושים אחרים. נגיד ואני רוצה לכתוב שיר מחאה על ברבי, האם אפשר להשתמש בסימן המסחר כדי להגן על זכויות היוצרים? לא בהכרח שיקבלו זכויות יוצרים.

לסיכום, זכויות יוצרים מתבטאות ביצירות ספרותיות ומגינות לנו על יצירות בכתב, אך לא על מילים בודדות. מילים בודדות יכולות לקבל הגנה מאד מסויימת בסימני מסחר.

שמות של דמויות נגיד יכולות להיות מוגנות בזכויות יוצרים, לא בגלל המילה הבודדת אלא כהגנה על הדמות בתסריט.

מהי הרמה שבה היצירה הספרותית צריכה להיות כדי להיחשב כיצירה ספרותית שמוגנת בזכויות יוצרים? האם הוראות של מכונת כביסה, גם בדיחה של בזוקה, ספר בדיחות גסות - האם הן מוגנות? יצירה יכולה להיות פשטנית, בנאלית. המילה ספרותי לא מרמזת על רמה כלשהי. כל יצירה ספרותית באשר היא תהיה מוגנת.

כדי שיצירה תהיה מוגנת בזכויות יוצרים היא צריכה לענות על אחת מחמש הקטגוריות. בנוסף, היא צריכה לענות על תנאי נוסף והוא: קיבוע.

מופיע בחוק זכויות יוצרים 2007: פרק ב': תנאים לקיומה של זכות יוצרים:

סעיף 4. א. זכות יוצרים תהא ביצירות אלה:

(1) יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי.

(2) תקליט

קיבוע:

כדי שיצירה תהיה מוגנת היא צריכה להיות מקובעת בצורה כלשהי. סעיף אחר בחוק - פרק ב': תנאים לקיומה של זכות יוצרים: (1) "יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי" - מה הכוונה מקובעת? שהיא קיבלה ביטוי כלשהו ביצירה אל העולם, לאור. היצירה כבר לא נמצאת רק בראש שלי אלא קיבלה ביטוי מוחשי.

נגיד תווים של מוזיקה הם קיבוע ללחן שהיה לי בראש. (תיעוד של יצירה מוזיקלית, יכול להיות או בכתיבת תווים או ממש בהקלטה של הלחן)

למה חשוב לנו לדעת שיצירות ספרותיות מוגנות? כשאנחנו משלבים מוזיקה, שבה מילים ואנחנו משתמשים בה אנחנו בעצם עושים שימוש ביצירה ספרותית ועלינו לדעת האם היא מוגנת בזכויות כדי לא ליצור הפרה של זכויות של מישהו אחר. אם מצלמים שלט של חנות בתוך פריים-זה לא נחשב יצירה ספרותית אבל זה יכול להיחשב כסימן מסחר.

2. קטגוריה שנייה: יצירה אמנותית- לרבות רישום (על קנבס, נייר וגם דיגיטלי), ציור, יצירת פיסול, תחרוט, ליטוגרפיה, מפה, תרשים, יצירה אדריכלית, יצירת צילום ויצירת אמנות שימושית ובכלל זה (typeface), גופנים.

לרבות=גם, לא רק.

מקרה מיוחד: איפור למשל איננו נחשב ציור, הוא בדכ לא יהיה מוגן אלא אם כן הוא איפור ייחודי ליצירת דמות, או איפור לאופנה ייחודי.

איפור נגיד של wwe - יצירת דמויות. כשהאיפור הוא חלק משמעותי מיצירת דמות יש לו הגנה בזכויות יוצרים. לעומת איפור שבא סתם להדגיש חלק מסוים בפנים, שם הוא לא מקבל הגנה בזכויות יוצרים.

קעקוע הוא ציור ולכן הוא כן נחשב כיצירה אמנותית והוא יהיה מוגן, הייחודיות שלו היא שהוא על העור.

גם פיסול בתוכנות תלת 3d נחשב (יקבל הגנה כל עוד היצירה היא לא פסל תלת מימדי, כל עוד הוא רישום של הפיסול).

כל מה שווז עושה בתוכנת המפפות, הגרפיקה, היוזר אינטרפייס - הכל יהיה מוגן.

יצירה אדריכלית גם מוגנת, מוגדר בחוק מהי גם יצירה אדריכלית: שלוש הגנות בתוך היצירה האדריכלית: 1. רישום- תרשים 2. מודל, 3. מבנה תלת מימדי: הבניין עצמו. "בניין או מבנה אחר, וכן מודל לבניין או למבנה כאמור".

נגיד אדריכלות נוף לא נכנסת בכזו קלות להגדרה של יצירה אדריכלית כי היא לא בדיוק מבנה או בניין אך, בבית משפט אפשר לנסות להכניס אותה לאחת מההגדרות האחרות של היצירות. בגלל ה"לרבות" שמדגיש ש"לא רק" מה שנכלל הוא בהכרח היצירה הספציפית המוגנת, אלא יכולות להיות עוד שיכללו.

8.11.20

שיעור שלישי - זכויות יוצרים: השלמת חמשת הקטגוריות כתנאי לזכות יוצרים, תנאי הקיבוע, פסק הדין של לגו מול אקסיין ליינס, יצירת אמנות שימושית, פסק הדין של דויד אחיטוב

יצירת צילום: לרבות יצירה המופקת בתהליך הדומה לצילום, ולמעט צילום שהוא חלק מיצירה קולנועית. הכוונה לסטילס ולא לווידיאו. הטכניקה שבה בוצע הצילום לא משמעותית.

וידיאו מוגן ביצירה קולנועית (הוא בסיווג אחר).

נגיד וצילמתי פסל של מישהו אחר- למי יש את זכויות היוצרים? לי יש את הזכות לצילום, אבל לפסל יש את הזכות לפסל. גם לקט יכול להיות מוגן בזכויות יוצרים. צילום עם רישום +קולאז' של הביטלס מוגן כיצירה אמנותית.

יצירה אמנותית: לרבות רישום, ציור, יצירת פיסול, תחריט, ליטוגרפיה, מפה, תרשים, יצירה אדריכלית, יצירת צילום ויצירת אמנות שימושית.

נתמקד כרגע ביצירת אמנות שימושית: יצירות שיש להם שימוש מעשי, שמשתמשים בהם, נגיד צורפות. תעשיית, וכו'. לא כל חפץ ששימושי הוא יצירת אמנות שימושית. מה מבדיל בין חפץ שנכנס לקטגוריה לחפץ שלא?

פסק הדין של לגו מול אקסיין ליינס: 1994 חברה שניסתה להוציא קוביות לגו דומות ללגו אך בשם מסחרי אחר. לגו תבעה את החברה בכך שהעתיקו מהם. אקסיין ליינס טוענת כי קוביות כאלו אינן מוגנות בזכויות יוצרים. כדי שיצירה תהיה מוגנת בזכויות יוצרים היא צריכה להיות באחת מחמשת הקטגוריות. (1. ספרותית, 2. אמנותית, 3. דרמטית, 4. מוזיקלית, 5. תקליט) לגו יכולה לנסות להוכיח אולי כי הלגו הוא אמנות שימושית. דאז זה נקרא "מלאכת אמנות". הקובייה של לגו לא נחשבת פסל. (המחוקק קובע מה זה מה, כלומר מה נחשב פסל ומה לא, והשופט)

יצירות אמנות שימושיות הן יצירות כלאיים: הן גם שימושיות וגם אמנותיות, מעולם האמנות.

בגלל שיש לקוביות לגו פונקציה - להתחבר אחת לשנייה - הן שימושיות. בגלל הפונקציה שלה, אנחנו צריכים להגן על האלמנטים האמנותיים. ביצירות אמנות שימושיות, יש סכנה מסוימת בכך שהיא גם שימושית וגם אמנותית. ובעולם זכויות היוצרים אנחנו לא מגנים על משהו רק בגלל הפונקציונליות שלו. כשרוצים להגן על פונקציונליות - צריך לרשום פטנט ולהגן עליו כפטנט. (מה שנכנס לקטגוריה אחרת של הגנות זכויות).

בדיני זכויות יוצרים אנחנו אף פעם לא נגן על הפונקציונליות כדי לא לתת בלעדיות על הפונקציונליות של המוצר, אנחנו תמיד מגנים בזכויות יוצרים על הפן האמנותי של היצירה.
אם נגן על חפץ בגלל הפונקציונליות שלו - אנחנו לא מגנים ממקום שמוכתב על ידי האלמנטים האמנותיים.

הפונקציונליות לא מוגנת.

האמנותיות כן מוגנת.

איך מוכיחים מה פונקציונלי ומה אמנותי? מביאים מומחים, מעצבים למינהם שיודעים להוכיח מה נחשב פונקציה ומה נחשב אמנותי. הצריחים העיגוליים חייבים להיות כפי שהם כדי להתחבר לחלקים אחרים. האם העיגול נבחר בגלל שיקול אמנותי או פונקציונלי? חלק מהשיקולים של לגו היו פונקציונליים וחלק היו לא פונקציונליים - לא נועדו לשרת את המטרה של החפץ: אלא משיקולים אמנותיים. האם זה מוגן או לא מוגן? זה מוגן.

יצירת אמנות שימושית יכולה להיות מוגנת גם כשיש בה שיקולים שימושיים בתנאי שהשיקולים שמנחים את היוצר הם לא רק פונקציונליים אלא גם אמנותיים.
יצירת אמנות שימושית היא היצירה היחידה ששואלים לא רק האם נכללת באחת מחמשת הקטגוריות אלא גם אם השיקולים שנעשו ביצירה הם גם אמנותיים ולא רק פונקציונליים!

הסיום של פסק דין לגו: למרות ההוכחה כי לגו היא יצירה אמנותית שימושית, בית המשפט לא קיבל את התביעה של לגו. אם נכיר זכויות יוצרים ללגו, נותנים להם מונופול על כל הקוביות ולכן הוא דחה את התביעה.

3. קטגוריה שלישית: יצירה דרמטית: לרבות מחזה, יצירה קולנועית, יצירה דרמטית-מוסיקלית, יצירת מחול (כיאוגרפיה) ופנטומימה.

יצירה קולנועית: לרבות יצירה טלוויזיונית וכל יצירה שדומה במהותה ליצירה קולנועית או ליצירה טלוויזיונית.

האם היצירות בלי התסריט, האח הגדול, חתונה ממבט ראשון וכו' הם יצירות דרמטיות? כן. כי יש מצלמות שמתוכננות בצורה מסויימות ומציגות בצורה מסוימת את המתרחש. האם משחק כדורגל הוא יצירה דרמטית? למשחק כדורגל אין זכויות יוצרים. אירוע ספורט הוא לא יצירה דרמטית ואתה לא יוצר שום יצירה קריאטיבית. לעומת זאת, קרבות של אגרוף wwe, בהם מבצעים תרגילים בסט מסויים, יש משהו מתוסרט שיוצר יצירה דרמטית. מה כן נחשב כיצירה דרמטית במשחק ספורט? כשמציבים מצלמות ומצלמים את אירוע הספורט, נוצרת יצירה קולנועית טלוויזיונית, בימוי והפקה. כאשר נכנס במאי לתמונה, נוצרת יצירה מוגנת. גם שחיה צורנית למשל מוגנת בזכויות יוצרים כי יש שם היאוגרפיה. ההעברה של היצירה- השידור, הצילום הוא המוגן ולא המשחק עצמו. (בכדורגל, כדורסל)

מה לא נכלל ביצירה דרמטית? המלל שאנחנו רגילים לראות, אינו מוגן כחלק מיצירה דרמטית, אלא כיצירה ספרותית. התסריט של הסרט או של המחזה הוא יצירה ספרותית. דמויות גם מוגנות כיצירה דרמטית, וונדר וומן מוגנת. הדמות מוגנת ולא הפנים של גל גדות.

דוגמה של ג'ורג' קלוני שמפרסם את נספרסו וחברת אספרסו שהביאו מישהו שממש דומה לו, נספרסו טענה כי הפרו זכויות יוצרים שלה והשתמשו בדמות שדומה לג'ורג' קלוני אך מכיוון וג'ורג' קלוני אינו נחשב דמות אין לו זכויות יוצרים. ההגנה שאנחנו מקבלים על עצמינו כבני אדם היא הזכות לפרטיות, אלא אם כן מדובר בדמות מגולמת כמו שגל גדות מגלמת את וונדר וומן ושם יש הגנה על זכויות יוצרים של הדמות המגולמת. אם ג'ורג' קלוני היה תובע, הוא היה אולי מקבל זכויות הגנה על הפרטיות, אך לא זכויות יוצרים לנספרסו.

4. קטגוריה רביעית: יצירה מוזיקלית: מדובר בלחן ולא במלל של המוזיקה. מדובר במלודיות ולא בהרמוניות. הרמוניות משתייכות לעולם של עיבודים ומדובר בעולם אחר ממה שאנחנו עוסקים בו כרגע.

5. קטגוריה חמישית: תקליט: הקלטה של צלילים, עצם ההקלטה מקבלת הגנה. אם אני משמיעה תקליט של שלמה ארצי ללא רשות: תקליט, מילים (יצירה ספרותית), וגם יצירה מוזיקלית. בכל תקליט מוקלט יש: יצירה ספרותית (מילים), תקליט(ההקלטה עצמה), יצירה מוסיקלית(הלחן, מלודיה).

דיברנו על כך שיש תנאי שהיצירה תעמוד באחד מחמשת הקטגוריות על מנת לקבל הגנה של זכות יוצרים. התנאי השני הוא הפיקסציה, הקיבוע. מקובעת בצורה מוחשית. "המקובעת בצורה כלשהי". למה אנחנו צריכים שהיא תהיה מקובעת? כדי שלא כל אחד יטען שהוא חשב על הרעיון הזה, צריך להיות מימוש מוחשי לרעיון.

יצירות עם זכויות יוצרים לא נרשמות בשום מקום לעומת פטנטים נגיד. (ברוב המקומות בעולם)

דוגמא: פסק דין של דויד אחיטוב הגיש תביעה נגד ביטוח ישיר ונגד חברת פרסום: טען שהוא חיבר סיפורים שהוא סיפר לחברים ושמעו את זה והעתיקו את זה בפרסומות עם משה איבגי בשיא הקריירה שלו. הוא טען שהיו 3 סיפורים שהוא חיבר והעתיקו ממנו. אבל הוא לא קיבע את היצירה. אז ביקשו ממנו להוכיח שאלו באמת סיפורים שלו ונתנו לו להביא עדים שיעידו שהוא באמת סיפר את הסיפורים מפיו אבל כיום זה לא היה עובד, היום חייב לתעד ולקבע את היצירה על מנת שתיחשב שלך.

15.11.20

שיעור רביעי - תקליט, הבדל בין יצירה מוסיקלית לתקליט, מהי מקוריות?, האם רעיון מוגן בזכויות יוצרים?, דיני הסודות המסחריים, מה צריך כדי שיצירה תיחשב למקורית?

גופנים מוגנים בזכויות יוצרים: בתור יצירה אמנותית.

ביצירה ספרותית מופיע: לקט. משהו ייחודי בחוק. לקט - "לקט של יצירות לרבות אינציקלופדיה או אנתולוגיה, וכן לקט של נתונים לרבות מאגר מידע."

ספר צילומי סטילס, שהשגתי מכל מיני מקורות עם רשות לשימוש. מסווג את הצילומים לפי סוגים. האם יצרתי משהו חדש בצילומים? לא כי לא צילמתי משהו חדש, אבל יצרתי לקט. אם מישהו רוצה להוציא לקט שמבוסס על הלקט שלי, הוא יפגע בזכויות היוצרים שלי במידה ולא יקבל ממני רשות.

תערוכה גם יכולה להיחשב כלקט. האוצר הוא היוצר של הלקט.

5. הקטגוריה החמישית: תקליט: טביעה (הקלטה) של צלילים, למעט טביעה של צלילים ביצירה קולנועית. (עמ' 35, חוק זכויות יוצרים 2007)

בעניין של מוסיקה יש כמה זכויות יוצרים. לדוגמא נגיד בשיר של חנן בן ארי יש כמה הגנות: יש את המילים, הלחן, ואת העיבוד, ואח"כ יש את השכבה השלישית- אם חנן בן ארי מחליט להקליט את הדברים הללו אז זה התקליט עצמו.

בתקליט אנחנו מגנים על ההקלטה שעליה מוקלטות המילים והלחנים.

- 2.
- 3.

העיבוד - יצירה מוסיקלית
ההקלטה - תקליט

מה ההבדל בין יצירה מוסיקלית לתקליט?

בתקליט אנחנו מגנים על ההקלטה של הצלילים. ההקלטה שעליה מופיעות המילים והלחנים. זה יכול להיות גם אמ פי 3, דיגיטלי וכו'. לא חייב להיות תקליט של פעם באמת.

דוגמא: נגיד צילום עם רישום וקולאז' של הביטלס - מוגן כיצירה אמנותית. גם האינסטרט, החוברת הפנימית מוגנת.

דוגמא: אם אני רוצה לעמוד ולהקריא את השיר - אני עושה שימוש במילים - יצירה ספרותית. אם אני רוצה לעמוד ולנגן עם גיטרה את השיר ולשיר את המילים - יצירה ספרותית+מוסיקלית. אם אני רוצה לשים את הדיסק בחנות שלי ומנגן את התקליט - אני משתמש ביצירה ספרותית+מוסיקלית+תקליט. במוסיקה יש כמה רבדים שמתייחסים אליהם, יש גם זכות מבצעים אך הוא לא מתייחס לכך כדי לא ליצור בלבול.

לא כל דבר מקובע הוא מוגן בזכויות יוצרים. הוא צריך לעמוד באחת מחמשת הקטגוריות שדיברנו עליהם. האם משהו מאולתר כמו ריקוד אימפרוביזציה מוגן בזכויות יוצרים? כן. התשובה מתקשרת למושג "מקוריות".

עד כה דיברנו על תנאי של חמשת הקטגוריות לקבלת זכות יוצרים, על התנאי השני שבו צריך לעשות קיבוע ליצירה ובשיעור הזה נדבר על התנאי השלישי לזכויות יוצרים: מקוריות.

פרק ב': תנאים לקיומה של זכות יוצרים: עמ' 3 בחוק זכויות יוצרים 2007:
4. (א) זכות יוצרים תהא ביצירות אלה: "יצירה מקורית..."

יצירות מקובעות שאינן מקוריות יגיעו לנחלת הכלל, ויצירות מקוריות - יזכו להגנה של זכויות יוצרים. ההגדרה של מקורי - לשים לב לא מוגדר כחדשני!

האם יצירה צריכה להיות חדשנית כדי להיות מוגנת בזכויות יוצרים? לא, היא צריכה להיות מקורית. מה שצריך להיות מקורי ביצירה הוא הביטוי (ביטוי הרעיון) שלה ולא הרעיון שלה.

האם רעיונות מוגנים בזכויות יוצרים? לא. אם מדובר ברעיונות חדשניים, האם הם מוגנים? לא. רעיונות הם תמיד חופשיים, כמו אוויר לנשימה. הם לא צריכים להיות מקוריים.

פרק ב': תנאים לקיומה של זכות יוצרים: סעיף 5. זכות יוצרים ביצירה כאמור בסעיף 4 לא תחול על כל אחד מאלה, ואולם על דרך ביטויים תחול זכות היוצרים:

- (1) רעיון
- (2) תהליך ושיטת ביצוע
- (3) מושג מתמטי
- (4) עובדה או נתון
- (5) חדשות היום

זכות יוצרים לא תחול על אף אחד מאלו, אך על ביטוי הרעיון כן. לדוגמא: אם כל אחד מאיתנו יצלם את ביבי, הרעיון הוא לא חדש - לכל אחד מאיתנו יהיה זכויות יוצרים על ביטוי הרעיון - כלומר, על הצילום של ביבי.

לא לחומר במבחן: ולא קשור לזכויות יוצרים:
פטנטים: מגנים על רעיונות, לא בעולם היצירות הספרותיות, האמנותיות וכו'. הם מגנים על רעיונות בתחומים טכנולוגיים שיש בהם המצאתיות. רעיונות שניתנים ליישום ושיש בהם חדשנות.

נגיד ואני רוצה לעשות סטארטפ: איך אני מגנה על הרעיון שלי? כרעיון אני לא יכולה להגן עליו אבל כביטוי כן. נגיד ואני שמה אותו בתוכנת מחשב הוא יהיה מוגן כיצירה ספרותית, במידה והרעיון הוא וויז לצורך העניין אז הגרפיקה שהיא מפה - ביטוי של המפה היא ביטוי של הרעיון ותהיה מוגנת. (יצירה אמנותית)

נגיד ואני רוצה לתאר פסל שאני רוצה ליצור - מתארת בצורה מאוד מפורטת, בכתב. זה שלב הרעיון, למרות שקיבעתי את הרעיון שלי - אין לו עדיין ביטוי. אם אני מפרטת ממש את המרקם, הבסיס, בצורה מאד ברורה של איך זה אמור להיראות - יכול להיות שזה יעבור לשלב הביטוי מהרעיון ואז זה יוכל לזכות בזכות יוצרים.

בשלב של הרעיון, היצירה נמצאת בסכנה של העתקה או גניבה מכיוון ואין לה עוד ביטוי מוחשי של איך היא אמורה להיראות או להיות. לכן, מה אפשר לעשות עם יצירה בשלב הרעיון כדי להגן עליה?

(1) דיני הסודות המסחריים: הסוד הוא בבעלותי. נגיד במשרד פרסום כשאני עושה סיעור מוחות עם אנשים אחרים במשרד, צריך לעשות איתם חוזה סודיות כדי שהסוד יהיה שמור לי. אין לנו עדיין זכויות יוצרים אבל יש חוזה ואז אפשר לתבוע על הפרת חוזה.
"לא לגלות לאף אחד, לא לעשות שימוש ביצירה, לא להעביר לאף אחד אחר, לא לטעון שאתה הבעלים."

מה צריך כדי שיצירה תיחשב מקורית?

- (1) צריך שאני אשקיע בה עמל וכישורים (עצמאיים)
- (2) העמל והכישורים מקורם בי
- (3) שתהיה פה איזה שהיא יצירתיות

(1) מה זאת אומרת להשקיע עמל וכישורים? העמל היה יחסית צנוע, פועל יוצא של השראה. אבל הכישורים שהוא השקיע בעבודה - כישורים בולטים, העמל יכול להיות צנוע לחלוטין. לדוגמא: אלטון ג'ון שכתב את השיר למלך האריות, הוא כתב אותו בזמן קצר יחסית אבל הוא גאוני. הכישורים שהגיעו בשיר, הם שלו.

עולם הצילום נגיד מאד מאתגר את עולם זכויות היוצרים כי כל ילד קטן יכול לצלם היום בפלאפון. מה קורה כשהמצלמה נפלה מהיד וצילמה? הצילום המקורי יהיה מוגן בזכויות יוצרים, הצילום הלא מוגן הוא הצילום הלא מקורי. נופל לנחלת הכלל.

מה קורה כשיש השקעה עצומה אבל יצירתיות מינימלית?
האם יצירתיות היא אמנותיות? לא.

האם היצירה צריכה להיות חדשנית? לא.

מה קורה אם היצירתיות היא אפס? אם אני באה למוזיאון ומנסה להעתיק את היצירה של רמברנט, יש לי מספיק כישורים כדי להעתיק אותה. האם היצירה שלי שהיא העתקה מושלמת ליצירה היא מוגנת בזכויות יוצרים? השקעתי עמל גדול, כישורים השקעתי, אך חסר לי היצירתיות. ולכן היא לא תהיה מוגנת. מקור היצירה (יצירתיות) היא לא בי, זה מועתק ולכן חסר אחד הסעיפים שמשלימים את זה ליצירה שנחשבת מקורית.

האם ספר טלפונים מוגן בזכויות יוצרים? ספר לפי א-ב, שם ומספר.
מסודר לפי האותיות. צריך הרבה השקעה - עמל וכישורים.

מדריך טלפון יכול להיות מוגן בזכויות יוצרים? כן. בתור לקט (יצירה ספרותית)
האם הספר הוא מקורי? אין בו יצירתיות, הוא מסודר לפי א-ב, וזה לא נחשב יצירתי מספיק כביטוי ליצירה מקורית. ולכן לא יהיה מוגן לזכויות יוצרים.

כדי שמשוה ייחשב ליצירתי קריאייטיבי הוא לא צריך להיות חדשני! הוא צריך להיות יצירתי מבחינה אמנותית, דרמטית, תקליט, ספרותית, מוסיקלית - אם זה לא נכנס תחת אף קטגוריה מאלו: הוא לא יוכל להיות מוגן בזכויות יוצרים.

נגיד וקרטתי עץ ואני מחזיקה אותו ביד - האם הוא מוגן בזכויות יוצרים? לא. הוא לא נכנס תחת

אף קטגוריה. אם הורדתי את הלכלוך ממנו, והפכתי אותו לשולחן - זה יגיע להיות יצירה מקורית שתזכה לזכויות יוצרים.
נגיד והצבתי אסלה במוזיאון - מרסל דושאן? לא יצרתי אסלה חדשה, הכנסתי אותו למוזיאון והצבתי אותו במקום חדש.

המחוקק מעוניין בביטויים המקוריים שלנו כאמנים. אלו שלא מועתקים מאחרים, הם יצירתיים, והשקעתי בהם עמל וכישורים שלי. זה נותן לי בלעדיות למשך כל חיי פלוס 70 שנה לאחר מותי, ובנוסף, לקבוע את מחיר היצירה בעצמי, בלי תחרות של המחיר על אותה יצירה. המחוקק רוצה עבודות מקוריות, שלא נעשו על ידי אף אחד אלא על ידינו.
כדי ליצור עולם עשיר מבחינה תרבותית, עולם שמלא בביטויים שונים מהביטויים הקודמים שיש בעולם.

22.11.20

שיעור חמישי - מקוריות ושימוש בחומרים קיימים, דרכי ביטוי, פסק דין סטורסקי נגד ויטמן, שימושים.

מקוריות היא הלב של דיני זכויות יוצרים, בסימני מסחר אני מגן על המוניטין, על המוכרות של מקור המוצרים, בעולם הפטנטים יש הגנה על חדשנות ותהליכים טכנולוגיים. בזכויות יוצרים אני מגן על המקוריות של היצירות.

אם כל אחד מאיתנו מצייר ציור, שמקורו בנו, השקענו בו עמל וכישורים יצירתיים אבל הוא יצא זהה לציור של מישהו אחר. האם ייתנו הגנה על זכויות לעבודה מסוג כזה שיצרתי בעצמי עם עמל וכישורים יצירתיים עצמאיים שלי, אך היא זהה ליצירה של מישהו אחר בעולם? לכל אחד תהיה זכות יוצרים, בלי קשר לזמן בו בוצעה היצירה.

בד"כ כשאנשים באמת יוצרים בצורה עצמאית בעמל וכישורים יצירתיים שלהם, יצירותיהם יוצאות בצורה שונה, וזה מה שהמחוקק מצפה לו. שהעולם התרבותי יהיה עשיר בביטויים שונים ומגוונים.

חשוב-אם אני מעתיק באופן לא מודע מיצירה של מישהו אחר, היצירה הזו היא לא מקורית. למה? כי כשעבודה תהיה מקורית, מקורה צריך להיות בי. (במודע או שלא במודע)

נגיד הפסל של תומרקין - אם אני רוצה לקחת את הרעיון של המשולש שלו וליצור לזה ביטוי חדש ואשקיע בזה מספיק עמל וכישורים יצירתיים - זה ייחשב מקורי כי הביטוי הוא חדש, ולכן גם תהיה לי על זה זכות יוצרים.

פרק ב': תנאים לקיומה של זכות יוצרים: סעיף 5. זכות יוצרים ביצירה כאמור בסעיף 4 לא תחול על כל אחד מאלה, ואולם על דרך ביטויים תחול זכות היוצרים:

- (1) רעיון
- (2) תהליך ושיטת ביצוע
- (3) מושג מתמטי
- (4) עובדה או נתון
- (5) חדשות היום

האם תהליך ושיטת ביצוע מוגן בזכויות יוצרים?

האם לשחק משחקי קופסא שבו יש לוח שבו אתה מתקדם עם זריקת הקוביות? התהליך ושיטת הביצוע לא יהיו מוגנים אך, דרך הביטוי שלהם כן. מה הכוונה? אם אני עושה משחק קופסא שבו יש ארבע פאות, המשחק מרובע, נגיד מונופול. יש לוח מרובע שיש בו בתים וצבעים, ובארבעת הקצוות יש כלא, חץ, וביטויים מסוימים. זה

כבר לא סתם תהליך ושיטת ביצוע, זה כבר לא סתם ריבוע ריק.

מושג מתמטי, נגיד נוסחה מתמטית - יכולה להיות מוגנת? לא. אבל מה לגבי ספרי בני גורן? האם יכולים להיות מוגנים? כן. למה? כי זה אופן הביטוי - יצירה ספרותית.

מקוריות ושימוש בחומר קיים:

מה הכוונה בחומר קיים? חומר שמישהו אחר יצר אותו. נגיד רומיאו ויוליה של שייקספיר, ובחתי לעשות לו עיבוד למאה ה-21 של אותה יצירה.

אם אני לוקחת את התמונה של לאונרדו דה וינצ'י - מונה ליזה ומציירת לו שפם - האם ישנה הפרה של הזכויות? (ונעזוב את זה, שהציור כבר שייך לנחלת הכלל כי עברו 70 שנה מאז מותו) והאם אני יכולה לקבל את הזכויות על היצירה החדשה עם השפם?

אם נתייחס לזמן שעבר ולאונרדו נפטר כבר ועברו 70 שנה - אז היצירה בנחלת הכלל ולכן הזכויות כולן של מרסל דושאן והוא לא הפר זכויות יוצרים.

אבל, אם נתעלם מהזמן ונגיד ויש עדיין זכויות יוצרים ללאונרדו - אז מרסל דושאן פגע לו בזכויות יוצרים והוא יצטרך לקבל אישור, או לתת לו אחוזים על היצירה החדשה שיצר. חשוב לציין כי יש למרסל זכויות יוצרים ביצירה לו.

פסק דין סטורסקי נגד גלידות ויטמן - האם יצירה יכולה להיות מקוריות כשעושים שימוש בחומר קיים? חומר קיים משמע, שהושקעו בו כבר עמל וכישורים על ידי מישהו אחר.

סטורסקי הוא גרפיקאי - ייצר אריזות לגלידת פלדמן: הוא הכין להם אב טיפוס שהציג את כל הגרפיקה של הגלידה וכל פעם הם מבקשים ממנו להתאים את אב הטיפוס הזה לגלידה החדשה שיוצאת. על כל מוצר חדש הוא מקבל תשלום.

גלידת פלדמן נמכרת בשלב מסויים, ומגיע גרפיקאי חדש שטוענים שהוא יכול לעשות את העבודה טוב יותר. הבעלים החדשים מפסיק להזמין את הגרפיקה מסטורסקי, אבל הוא משתמש בגרפיקה שהוא היה יוצר עבורם ועושה להם אדפטציה.

אב הטיפוס כולל את השם "ויטמן", שלושה פסים בצד ימין ופרח. (השפה החזותית)

סטורסקי תובע לזכויות יוצרים על אב הטיפוס. האם אב הטיפוס יכול להיות מוגן? הגרפיקה מוגנת בתור יצירה אמנותית, ואתם גלידה ויטמן מעתיקים ממני את היצירה האמנותית שלי.

אם גלידת ויטמן הייתה יוצרת חוזה בו היא מעבירה את זכויות היוצרים של אב הטיפוס אליה, אז היא יכלה להשתמש בו אך זה לא היה המצב.

מה הטענה שגלידת ויטמן טענה נגד הטענה של סטורסקי? היא טענה שהגרפיקה היא לא יצירה מקורית שלו, אף אחד מהרכיבים בעיצוב לא היה מקורי שלו.

- הגופן לא שלו
- הפרח הופיע בעבר לפני שהוא עבד אצלם
- עיצוב הפסים, סטורסקי השתמש בפסים שהשתמש ללקוח אחר שלו

ויטמן מטילה ספק במקוריות של העיצוב של סטורסקי. אבל, העמדת הרכיבים בצורה שונה - הייתה שלו.

מה טענו בבית המשפט? שעבודה בה יש העמדת מרכיבים בצורה שיש בה מספיק עמל וכישורים יצירתיים עצמאיים, גם אם יש שימוש בחומרים קיימים, הם מקנים ליצירה מקוריות. למרות שהמותג לא שייך לסטורסקי, ההעמדה שהוא עשה - היא מקורית ולכן הוא יכול לתבוע זכות יוצרים.

כמישהו משלם כסף, לא בהכרח שהוא מקבל את זכות היוצרים.

מגילות ים המלח - שנמצאו על ידי רועים בדואים באזור קומראן, לפני 80 שנה בערך. מציגים את ספרי התנ"ך, חוץ ממגילת אסתר. היצירות היו מפוררות, ומורכבות מחתיכות קטנות. היה צריך לעשות הרכבה. ארכיאולוג ישראלי עבד על ההרכבה בערך 30 שנה. (אלישע קמרון) חברה כלשהי העתיקה ממנו את המגילה, והוא תבע אותם על הפרה של זכויות יוצרים. אם הוא הרכיב אותם נכון כמו לפני 2000 שנה - אנחנו רואים מגילה כמו שנראתה אז והיא בהחלט לא מקורית. לא הוא השקיע עמל וכישורים בכתיבת המגילה. הייתה השקעה עצומה, עמל וכישורים גדולים - הטקסט לא נכתב על ידו אבל הסידור נעשה על ידי עמל וכישורים יצירתיים - אלישע קמרון יצר לקט (יצירה ספרותית) ובית המשפט פסק לטובתו כי הפרו את זכויות היוצרים שלו ולא נתנו לו קרדיט בנוסף.

גם כאשר יש לנו אלמנטים שמישהו אחר יצר אותם, ואנחנו לא מייצרים מאפס את היצירה. יש אלמנטים שבעצמם מושקע בהם עמל וכישורים, ואנחנו מוסיפים עליהם את העמל והכישורים שלנו - בהחלט יכול להיות שהיצירה שלנו תהיה מוגנת בזכויות יוצרים.

ספר הארי פוטר - יצירה ספרותית מוגנת ועושים לה נגיד תרגום מאנגלית לעברית. למה זה מוגן? כאשר מתרגמים ספר, ישנו עמל וכישורים ויש שימוש בחומר קיים (בשפה אחרת), אז נוצרת יצירה חדשה, שלה יהיו זכויות יוצרים.

אסור לנו לקחת תרגום שעשו לספר של הארי פוטר - זכויות היוצרים שייכות לי למי שעשה את התרגום. גם אם יש לו זכויות יוצרים, לא בהכרח שמותר לאחרים לקחת אותו, להעתיק, לשכפל וכו'.

אדפטציה - אם נגיד יצירתי ביטוי חדש לרומיאו ויוליה, גם אם היה אסור לי כביכול אבל יצירתי ממנה משהו מקורי, שהושקע בו עמל וכישורים אז תהיה עליה זכות יוצרים.

נגיד ואני מחליטה לקחת יצירה של פיקסו (שיש לו עליה עדיין זכויות יוצרים) ומחליטה לשנות בה משהו - היצירה החדשה שלי תהיה מוגנת בזכויות יוצרים אבל, אסור לי לשכפל אותה או להשתמש בה. כי יש עדיין פגיעה בזכויות יוצרים של פיקסו. מה צריך לעשות כדי להשתמש בה? או לחכות שיעברו 70 שנה ממועד פטירתו של פיקסו, או לבקש רשות מהמשפחה של פיקסו.

מה הכוונה בשימוש? איזה מותר ואיזה אסור?

נגיד מותר להסתכל על היצירה, מותר לה למכור לי את הקנבס כי הוא המקורי ולא המשוכפל. 7 שימושים שאסור: אסור להעלות לרשת האינטרנט, אסור למכור עותקים, אסור לשכפל, נדון בזה עוד בהמשך.

אם אני עושה מחווה לאמן - יכול להיות שאני מפרה את הזכויות שלו אבל אני מקבלת זכות יוצרים על העבודה שלי. ויש מספר שימושים שיהיה אסור לי לעשות שנרחיב עליהם בהמשך.

29.11.20

שיעור שישי - זהות יוצר היצירה (ישראלי או לא), אמנת ברן, מה הכוונה בפרסום של יצירה?, 7 זכויות שאנחנו מקבלים כשאנחנו בעלי זכות היוצרים

מה צריכה יצירה כדי לזכות בזכויות יוצרים?

1. אחת מחמשת הקטגוריות - ספרותית, דרמטית, אמנותית, מוסיקלית, תקליט
2. פיקסציה: קיבוע היצירה - ביטוי מוחשי שלה
3. מקוריות היצירה - עמל וכישורים עצמאיים, מקורם בי ויצירתיות
4. התנאי האחרון לקבלת זכות יוצרים: אזרחות של היוצר, והגנה במישור הבינלאומי.

זהות יוצר היצירה:

כדי שיצירה תהיה מוגנת בזכות יוצרים בישראל - היוצר שלה צריך להיות אזרחי ישראל. האם היצירות שאנחנו יוצרים בבצלאל מוגנות בזכויות יוצרים? הן מוגנות אם אנחנו אזרחי ישראל או מקום מגורינו הרגיל הוא ישראל בזמן שיצרנו אותן. אם לא הייתי אזרחי ישראל - אז היצירה בכלל לא בבעלות בצלאל כי אין לה זכויות יוצרים על פי הסעיף הזה.

נגיד סטודנט שלומד בכיתה והוא משכם, ואין לו אזרחות, לא בהכרח יהנה מהתנאי. לעומת זאת, לא בהכרח נדרשת רק אזרחות, אלא הסטודנט צריך להיות תושב ישראל באותו הזמן - לדוגמה אנשים מחילופים שמתגוררים בזמן החילופים. וזה רק אם הם תושבים ולא באים לשבועיים בודדים.

חוק זכות יוצרים 2007:

8. (א) זכות יוצרים תהא ביצירה כאמור בסעיף 4(א)(1), בהתקיים אחד מאלה:

- (1) היצירה פורסמה לראשונה בישראל
- (2) בעת יצירתה של היצירה היה יוצרה אזרחי ישראלי, או שמקום מגוריו הרגיל היה בישראל, וזאת בין שהיצירה פורסמה ובין שלא פורסמה.

דוגמא: מישהו טס לגואה אחרי הצבא ויצר את התכשיט שלו שם. היצירה (תכשיט) נוצרה בגואה, התכשיט הוא יצירה אמנותית, והוא בעל קיבוע. אנחנו אזרחי ישראל, ולכן התכשיט יהיה גם מוגן בזכויות יוצרים.

1. לא משנה איפה היצירה שלנו נוצרה, כל היצירות שניצרו יהיו מוגנים בשטח מדינת ישראל - כל עוד אנחנו אזרחי או תושבי ישראל!

2. יש עוד אפשרות להגן על היצירה שלנו בישראל - אם היצירה פורסמה לראשונה בישראל. יש יצירות מסוימות שמוגנות בישראל גם אם היוצרים הם לא אזרחי ישראל או עם מקום מגורים בישראל, כלומר יוצרים זרים. מתי זה מוגן? כשהיצירה שלהם פורסמה לראשונה בישראל.

מה הכוונה פורסמו לראשונה בישראל?

חוק זכויות יוצרים 2007:

הגדרה לפרסום: "פרסום של יצירה - הוצאה של מספר סביר של עותקים של היצירה, בשים לב לאופייה, לרשות הציבור, ברשותו של בעל זכות היוצרים, למעט ביצוע פומבי של היצירה או שידורה, ולמעט הצגה לציבור של יצירה אמנותית שאינה גופן..."

לדוגמא: ספרי הארי פוטר יצאו לשוק ביום מסויים בשעה מסוימת, ג'יי קיי רולינג הייתה מוציאה את העותקים ביצירה בזמן מסויים בישראל. ספר מונח בסטימצקי בחנויות. היא לא אזרחית ותושבת ישראל, אך כשהיא מוציאה את הספרים שלה במספר סביר של עותקים, היא מפרסמת את היצירה.

נגיד מיכל נגרין מפרסמת את התכשיטים שלה בחנויות שלה בישראל בכמות סבירה - רואים אותה כאילו היא פורסמה בישראל.

החוק נותן לנו הגנה בזכויות יוצרים כי המחוקק רוצה לתת תמריץ ליוצרים זרים או מקומיים - אם תפרסמו את היצירה שלכם לראשונה בישראל - אני אתן לכם זכות יוצרים ואגן עליהן.

מה הכוונה תפרסמו לראשונה בישראל? אם מפרסמים בישראל תוך 30 יום את היצירה מהפעם הראשונה שזה פורסם בחו"ל אז זה ייחשב פרסום ראשון בישראל.

מה קורה במידה ומדובר ביצירה יחידנית? "וואן אופ" - אם יוצר מחליט לפרסם פסל אחד יחידני במומה, ולא הוציא עוד עותקים - האם זה נחשב שפירסמתי את היצירה? לא, כי לא הוצאתי עותקים. מכיוון שזה לא נחשב שזה פורסם כי זה עותק אחד, אז זה לא יהיה מוגן.

“למעט (זה לא) ביצוע פומבי או שידור...” (מתוך הגדרה של פרסום)

אם אותו אמן שפירסם את היצירה היחדנית (הפסל במומה) מחליט לפרסם את היצירה ביוטיוב ויוצר לה דף ייחודי? מה קורה שמחליטים לשדר את היצירה? כל אחד במדינת ישראל יכול לראות את היצירה הזו אבל אי אפשר לקבל עותק אמיתי שלה, ולכן שידור של יצירה לא ייחשב פרסום שלה ולכן היא גם לא תקבל הגנה בישראל.

נגיד ביונסה מוציאה שיר חדש לאור, שיר מוגן כיצירה ספרותית, מוסיקלית ותקליט. וורנר חברת התקליטים של ביונסה, שמה את התקליט באייטיונס, בספוטיפיי עם אפשרות לעשות הורדה לשיר. ההורדה היא אפשרות להוריד עותק של השיר. אם ביונסה העלתה את השיר לפלטפורמות האלו שמאפשרות לי להשיג עותק, היצירה מוגנת כי הפרסום נעשה. (יצאו מספר סביר של עותקים).

“מספר סביר, בשים לב לאופייה” (מתוך הגדרה לפרסום)

נגיד וביונסה הייתה מחליטה לפרסם את היצירה בירושלים במקום נידח וברמת אביב איפה שהוא, אז לא היה מספר סביר של עותקים כדי להיחשב פרסום - כי יצירה מוסיקלית צריכה להתפרסם יותר משני עותקים כדי להיחשב למספר סביר לפרסום.

האם סדרת טלוויזיה יכולה להיות מוגנת בזכויות יוצרים? נגיד סדרת ה"כתר" מטפליקס. כן, יכולה בתור יצירה קולנועית. נטפליקס הוציאה את הסדרה באותו יום בישראל ובארה"ב. האם היא מוגנת? לא, למה? כי היא לא באמת נחשבת כפרסום, הוא מוצגת לצפייה אבל אין אופציה לעשות בה עותקים כמו בשיר של ביונסה שאפשר להורידו.

החוק אומר לנו שאם הפרסום הוא בדרך של שידור, זה לא נחשב פרסום - ולכן זה לא מוגן בזכויות יוצרים. "למעט (זה לא) ביצוע פומבי או שידור..." (מתוך הגדרה של פרסום) ביצוע פומבי זה נגיד לשדר סרט במרחב ציבורי, כמו בית קולנוע.

שתי בעיות שעולות לתנאי האחרון:

(הדרישה שיצירה תפורסם בישראל בפעם הראשונה או שנהיה תושבי ישראל)

1. בעיה ראשונה: מאד מורכב במאה ה-21 ליצור הבחנות בין סטרימינג להורדות.
2. בעיה שניה: העבודות שלנו אמנם מוגנות בארץ ישראל, אבל במדינות אחרות הן לא מוגנות אלא אם נפרסם אותם לראשונה שם.

איך אנחנו נמנע מאחרים להעתיק את היצירות שלנו? אנחנו צריכים לפרסם אותה, לתת אפשרות להורדה, לעותקים ממנה.

איך גורמים ליצירה שלנו להיות מוגנת מהעתקה לא רק בישראל אלא גם בחו"ל?
המדינה עשתה אמנה עם מדינות אחרות. מדינת ישראל אוהבת את היוצרים ועשתה הסכמים עם מדינות אחרות, כדי שיבטיחו לנו את זכויות היוצרים שלנו גם בשטחים שלהן. אותן מדינות יכירו בעבודות שלנו, ובתמורה מדינת ישראל הסכימה שהעבודות של האמנים הזרים מהמדינות שלהם יהיו מוגנות פה בישראל. לכן, היצירות של דיסני למשל, שהומצאו בארה"ב - מוגנות בישראל.

בשאלה במבחן: האם יצירה שלנו תהיה מוגנת בחו"ל? היא תהיה מוגנת אך ורק אם יש אמנה עם אותה מדינה. אם אין אמנה עם אותה מדינה, היצירה שלנו לא תהיה מוגנת שם.

דוגמא: נגיד סטודנט מחילופים שנמצא פה, עשה עותק אחד של עבודה ללימודים, כלומר לא פירסם מספר סביר והוא גם לא אזרח או תושב ישראל - תהיה לו זכות יוצרים רק אם יש אמנה לישראל עם המדינה שלו.

“אמנת ברן”: אמנה מרכזית לאותה הגנה בינלאומית של זכויות יוצרים במדינות שונות. ארץ איגוד - ארץ שלוקחת חלק באמנת ברן.

צו זכות יוצרים (אמנת ברן), תשי"ג 1953:

יצירה שפורסמה:

2. "יצירה שפורסמה לראשונה בארץ איגוד תהא מוגנת בישראל כאילו פורסמה לראשונה בישראל."

יצירת יוצר מארץ איגוד צו תשס"ג 2003:

3. יצירה שבעת חיבורה היה יוצרה אזרח של ארץ איגוד, או שמקום מגוריו הרגיל היה בארץ איגוד, תהא מוגנת בישראל, בין שהיצירה פורסמה ובין שלא פורסמה.

נגיד שטחי הרשות הפלסטינית לא הצטרפו לאמנת ברן.

התנגדות לטריפס (אמנה כלשהי שהייתה) - מתנגדי גלובליזציה.

לסיכום, כדי שיצירה תהיה מוגנת בישראל יש כמה תנאים:

1. רק אם הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל
2. רק אם פורסם לראשונה בישראל
3. אם יש אמנה עם ישראל (אמנת ברן)

יצירה שלא עומדת בתנאים אלו, תיפול לנחלת הכלל. אם היא עומדת היא תהיה מוגנת בזכויות יוצרים.

מה ההגנה שאנחנו מקבלים בכך שיש לנו זכות יוצרים על יצירה?
אנחנו מקבלים 7 זכויות:

חוק זכויות יוצרים 2007: פרק ג': מהות זכות יוצרים: עמ' 36
זכות יוצרים מהי:

11. זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, פעולה, אחת או יותר, כמפורט להלן, בהתאם לסוג היצירה:
(1) העתקה כאמור בסעיף 12 - לגבי כל סוגי היצירות:
(2) פרסום - לגבי יצירה שלא פורסמה
(3) ביצוע פומבי כאמור בסעיף 13 - לגבי יצירה ספרותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית ותקליט
(4) שידור כאמור בסעיף 14 - לגבי כל סוגי היצירות
(5) העמדת היצירה לרשות הציבור כאמור בסעיף 15 - לגבי כל סוגי היצירות
(6) עשיית יצירה נגזרת כאמור בסעיף 16, ועשיית הפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (5) ביצירה הנגזרת כאמור - לגבי יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית ויצירה מוסיקלית.
(7) השכרה כאמור בסעיף 17 - לגבי תקליט, יצירה קולנועית ותוכנת מחשב.

בכל היצירות שאנחנו בעלי זכויות היוצרים, (שעומדות בכל התנאים שדיברנו עליהם: אחת מחמשת הקטגוריות, שפורסמו, שאנחנו אזרחים או חברים באמנה) - יש לנו זכויות שאנחנו מקבלים ויכולים לעשות עם היצירות הללו.

1. העתקה: רק לנו מותר להעתיק ואנחנו מונעים מאחרים להעתיק מאיתנו. למי יש את זכות ההעתקה ואתת זכות המניעה להעתקה באנגלית: copy right מהי העתקה? סעיף 12 - העתקה של יצירה היא עשיית עותק של היצירה בכל צורה מוחשית, לרבות- (גם)

(1) אחסון של היצירה באמצעי אלקטרוני או באמצעי טכנולוגי אחר מדברים פה גם על דיגיטליות, אסור לסרוק ואסור להכניס pdf file נגיד.

(2) עשיית עותק תלת מימדי של יצירה דו מימדית

(3) עשיית עותק דו מימדי של יצירה תלת מימדית

(4) העתקה ארעית של היצירה

תקליט של שלמה ארצי - האם מותר להקליט אותו? וליצור ממנו עותק? באם מותר לי להכניס את הדיסק ולעשות קובץ אלקטרוני ממנו קובץ? לא, זו העתקה.

נגיד אסור לי לקחת דמות דו מימדית ולהפוך אותה לתלת מימד, זה נחשב העתקה. דוגמא של פופאיי - גם אם מציירים מהזיכרון זה נחשב העתקה.

גם אם העתקתי לחצי שעה - ואחרי זמן מסויים הוא נעלם, נגיד כמו סטורי: שנעלם אחרי 24 שעות, גם נחשב העתקה. ברגע שאני מעלה לרשות הציבור, זה עוד הפרה בפני עצמה מעבר להעתקה של היצירה.

“שימוש אגבי”: חלק בחוק שמאפשר נגיד צילום של תמונה למשל שקניתי בסלפי (לא למדנו)

6.12.20

שיעור שביעי - מהי זכות יוצרים, ומה מותר לי לעשות כשאני בעל זכות היוצרים ומה אסור לאחרים לעשות?

איזה זכויות בלעדיות יש למי שיש לו זכות יוצרים?
(למשך חייו ו70 שנה לאחר מותו)

1. רק לי יש זכות להעתיק את היצירה שלי - להעתיק את היצירה אפשר בכל אופן, אחסון בצורה אלקטרונית, לעשות עותק תלת מימדי, דו מימדי והעתקה ארעית. דוגמא: נגיד ולקחתי ספר מהספרייה, האם הוא יכול להיות מוגן בזכויות יוצרים? כן, בתור יצירה ספרותית. האם אני יכול לקחת את הספר ולהסתכל בו? כן, אם אני קוראת בו זה לא נחשב העתקה. אם אני רוצה להוריד את הספר למחשב - יש הפרה של זכויות יוצרים כי יצרתי עותק. אם אני לוקח מאמר ומשכפל אותו - זה הפרה, אבל אם לא שיכפלתי ורק גזרתי - זה לא הפרה של זכויות יוצרים.

כל דבר שאנחנו לוקחים מהאינטרנט שיש בו פעילות של copy and paste הוא העתקה. העתקה יכולה להיות גם מהראש, מהזיכרון. כל העתקה כזו נחשבת הפרה. לא יצרתי בעצמי, ולקחתי ממישהו אחר.

מי אחראי להגן על היצירה לאחר מות היוצר? מי שהעבירו לו את הבעלות עליה.

2. פרסום - לפרסם הכוונה, להפיץ לאור, להוציא עותקים מהיצירה לציבור. דוגמא: ג'יי קיי רולינג שולחת את הספרים שלה לישראל, זה צריך להיות מפורסם ביום מסויים ספציפי. ההפצה צריכה להיות באישור שלה. מה קורה והקונה שקנה מג'יי קיי לא מתאפק ומפרסמים לפני המועד את הספרים? זה הפרה של הפרסום.

3. ביצוע פומבי - הגדרה: (13) השמעתה או הצגתה בציבור, במישירין או באמצעות מכשיר. להבדיל מביצוע פרטי. דוגמא: נגיד אני שר במקלחת שיר שמוגן בזכויות יוצרים, אתה לא מפיץ אותו למרות שאתה מבצע אותו. זה ביצוע פרטי. מותר ולא מפר זכויות יוצרים. איך מציגים יצירה ספרותית בפומבי? מקריאים ספר נגיד איך מציגים יצירה דרמטית? הצגה למשל בתיאטרון, או הקרנת סרט איך מציגים יצירה מוסיקלית? על במה נגיד איך מציגים תקליט? השמעה שלו ברבים

ביצוע פומבי הכוונה להופיע מול קהל זר מתחלף ולא באופן אישי, פרטי, חברי או משפחתי.

4. שידור - הגדרה: (14) העברה קווית או אלחוטית, של צלילים, מראות או שילוב של צלילים ומראות, הכלולים ביצירה, לציבור.

כל העולם של שידורי רדיו וטלוויזיה, גם השידור האינטרנטי. לכן, כאשר גלי צה"ל רוצה להשמיע שיר ברדיו - הם צריכים לקבל אישור מבעל זכויות היוצרים.

דוגמא: קניתי תקליט של התקווה 6, או שקניתי עותק בספוטיפיי בתשלום. למי שייך העותק? למי שקנה. האם למישהו מותר לקחת את העותק ממני? לא. כי קניתי אותו. אני הבעלים של העותק, אבל התקווה 6 הם הבעלים של זכויות היוצרים. אסור לי לעשות עותקים מהעותק שלי, ואסור לי גם לבקש שישדרו את העותק שלי בגלי צה"ל.

לשים לב! ביצוע פומבי מדבר על כל שאסור לפרסם בפומבי יצירה ספרותית, דרמטית, מוסיקלית ותקליט אך אינו כולל את היצירה האמנותית. מותר לבצע יצירה אמנותית בפומבי!

5. העמדת יצירה לרשות הציבור (לאנשים מקרב הציבור, גם אם בן אדם אחד) - making available:

דוגמא: שלחתי קובץ אמ פי 3 למישהו במייל של שיר, האם אם שולחים לנמען אחד יש ביצוע פומבי? גם אם הורדתי את הקובץ מספוטיפיי וקיבלתי רשות, ברגע שאני מעמיד את זה לרשות הציבור - אני מפר את הזכות ואסור לי לעשות זאת.

נגיד ועשיתי share לפוסט בפייסבוק? זה משתייך להעמדת יצירה לרשות הציבור. למה זה לא שידור? כי זה רק לינק ליצירה ולא ממש שידור שלה. אם זה היה שידור שלה, זה היה משתייך לשידור.

כשנסיים את בצלאל - ונעבוד כשכירים במשרדי פרסום למיניהם, הבעלים של הזכויות על העבודות שלנו יהיו משרדי הפרסום ולכן כשנרצה לעזוב את משרד הפרסום ולהציג תיק עבודות ונשים עבודות מהמשרד הקודם - שלמעשה אין לנו עליהן זכויות יוצרים - כשאנחנו מעלים לאינסטגרם את העבודות אנחנו יוצרים העתקה והעמדה לרשות הציבור ולכן זה הפרה של זכויות יוצרים. (צריך לבקש רשות מהמעביד כדי לעשות זאת)

6. עשיית יצירה נגזרת כאמור בסעיף 16, ועשיית הפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (5) ביצירה הנגזרת כאמור - לגבי יצירה ספרותית, יצירה אמנותית שאינה גופן, יצירה דרמטית ויצירה מוסיקלית. (16) מהי יצירה נגזרת? הגדרה: עשיית יצירה נגזרת היא יצירה מקורית המבוססת באופן מהותי על יצירה אחרת, כגון תרגום או עיבוד. וכמובן, גם אדפטציות למיניהן.

נגיד הדוגמא עם המונה ליזה והשפם: (של מרסל דושאן) יצירה שיצרו לה אדפטציה.

גם קולאז' נחשב אדפטציה ואם זה נעשה ללא רשותם של בעלי זכויות היוצרים יש הפרה של הזכויות שלהם.

נגיד יצירת מחווה לסלבדור דאלי - שעונים נוזלים שיצרתי והעתקתי שעונים מהותיים משלו כמחווה. האם מותר לי? כבר בשלב שעשיתי את המחווה, את הנגזרת עשיתי פעולה אסורה.

נגיד סדרת טלוויזיה homeland מבוססת על חטופים, אז זה גם נחשב נגזרת והם חייבים לקבל רשות לעשות זאת.

עוד דוגמא: קופסאות שימורים שונות של חברה אמריקאית וליצור צילום שלהם, האם עטיפה של מוצר יכולה להיות מוגנת? כן, היא יכולה להיות מוגנת כי זה העיצוב הגרפי כמו ב"וייטמן". אם אני עושה עבודת רדי מייד - יש הפרה של זכויות יוצרים. על ידי כך שיצרתי יצירה נגזרת.

7. השכרה - לבעל זכויות היוצרים יש זכות למנוע מאחרים להשכיר את היצירה שלו. חל לגבי תקליט, יצירה קולנועית ותוכנת מחשב. מה ההגדרה להשכרה:

(17) א. השכרה של יצירה היא השכרת עותקים פיזיים של היצירה לציבור, לצורכי מסחר, למעט השכרה של תוכנת מחשב או של תקליט המהווים חלק בלתי נפרד מחפץ אחר שהוא המושכר העיקרי.

(ב) לעניין סעיף קטן (א), השכרה על ידי ספרייה ציבורית או ספרייה של מוסד חינוך, אינה בגדר השכרה לצורכי מסחר. השר רשאי לקבוע סוגי ספריות ציבוריות וסוגי מוסדות חינוך, שהוראת סעיף קטן זה יחול עליהם.

האם מותר למכור עותק של יצירה שיש לה זכויות יוצרים? נגיד וקניתי פוסטר ואני רוצה למכור אותו ביד 2, האם מותר? כן. כי זה לא מופיע בסעיף 11, אבל אסור לה לשכפל את הפוסטר, לשדר או לייצר לה יצירה נגזרת. אבל מותר לה למכור אותו, את העותק היחיד שלה.

כל מה שמופיע ב7 הזכויות האלו-אסור למי שלא בעל הזכויות אבל מה שלא מופיע- מותר!

מה לגבי השכרה? נגיד ואני רוצה להשכיר את הפוסטר? בגלל שפוסטר משתייך ליצירה אמנותית אז אפשר להשכיר אותו. אבל, תקליט, יצירות קולנועיות ותוכנת מחשב אסור להשכיר.

להשכיר בתשלום, להשאיל לא בתשלום.

איזה זכויות לא רשומות כחלק מה-7 הללו?

זכות שלא קיימת במשפט הישראלי: זכות שהגיעה מצרפת, יוצר שמוכר את העותק המקורי של היצירה שלו ואחר כך יש ריסייל של היצירה המקורית שלו - הוא זכאי לקבל מהמכירה הזו אחוזים.

לא כדאי אף פעם למכור את זכויות היוצרים על היצירה- מה הקונה קיבל שקנה את היצירה? הוא קיבל את העותק המקורי, מותר לו לשכפל אותו? לשדר? לעשות אדפטציה? לא. האם מותר לו למכור את העותק שלו? כי זה לא מופיע ברשימה.

בעוד עשרים שנה, העותק יהיה שווה יותר והוא ימכור ביותר ואנחנו נצטרך לקבל אחוזים. (troas de sut החוק הצרפתי)

לזכור שברגע שאנחנו עושים סקיצות לאנשים צריך לדון בכך שבעל זכויות היוצרים הוא אני.

שיעור שמיני - תקופת זכויות יוצרים בתקליט, בצילום סטילס, מהמצגת במודל (שנים), יצירה של המדינה, מי הבעלים הראשון של זכות יוצרים?

פרק ו': תקופת זכות יוצרים

תקופת זכות יוצרים בתקליט (תיקון מס' 3) תשע"ז-2017

(א) זכות יוצרים בתקליט תהא לתקופה של שבעים שנים ממועד יצירתו, ואם פורסם בתוך שנתיים ממועד יצירתו - לתקופה של שבעים שנים ממועד פרסומו כאמור, והכל בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) עד (ז).

תקליט מוגן בצורה נפרדת מהמילים והלחן שהם היצירה הספרותית והמוסיקלית. לתקליט יש גם תקופה נפרדת שהיא הגנה של 70 שנה מיום פרסום התקליט.

נניח ואנחנו רוצים לעשות שימוש בתקליט לצורך סרט שלנו, האם מותר לנו? אם התקליט נמצא בנחלת הכלל מותר, אם התקליט עדיין מוגן - אי אפשר להשתמש.

התקליט עצמו נגיד יצא ב-1970 אז כדי שנוכל להשתמש בו צריך להגיע ל-70 שנה מיום פרסומו, משמע 2040. אך חשוב לזכור, המילים והלחן בתוכו משתייכים להגדרות של יצירה ספרותית ומוסיקלית וההגדרה בזכות פה היא כל חיי של היוצר ו-70 מיום מותו של היוצר. מה שאומר שאם אני רוצה להשתמש במילים ובלחנים כי התקליט כבר בנחלת הכלל, צריך לבקש רשות מהמלחין ומהמחבר.

גם אם מדובר במהדורה חדשה לצורך העניין שיוצאת - מסתכלים על התאריך ההיסטורי זה במידה ולא הקליטו מחדש!

לא למבחן:

עולם המוזיקה: גופים שקמו כדי להעניק הרשאות כאלו, נגיד אקו"ם: חברה שמטפלת במתן רשות לשימוש בזכויות יוצרים במילים ולחנים.

משך תקופת ההגנה בזכויות יוצרים: מהמודל (מצגת)

הכלל: חיי היוצר + 70 שנה;

חריג 1: 70 שנה מיום פרסומו- תקליטים;

חריג 2: 50 שנה מיום הצילום: צילומים שצולמו לפני 25.4.08;

חריג 3: 70 שנה מיום הפירסום יצירות אנונימיות;

חריג 4: 50 שנה - יצירה מוזמנת ע"י המדינה;

חריג 5: עד לפקיעה בארץ המוצא - לגבי חלק מהיצירות הזרות.

חריג 2: 50 שנה: צילומים שצולמו לפני אפריל 2008 - איך מחשבים זכויות יוצרים בצילומים? ל כמה זמן יש הגנה בצילום סטילס? חיים של האמן + 70 שנה. אבלללל, החוק אומר שצילומים שצולמו לפני אפריל 2008 מוגנים ל-50 שנה בלבד מיום הצילום. סרט וידיאו: מוגן לחיים של האמן + 70 שנה מיום מותו.

צילומים שצולמו לפני 2008 בכלל לא בודקים מתי האמן חי אלא מתי צולם הצילום, אם עברו 50 שנה מאז - הצילום בנחלת הכלל.

מתי עוזבים את הכלל של 50 שנה וחוזרים לכלל של הגנה של חיים של האמן + 70 שנה? מהתאריך 25.4.2008

אם לוקחים צילום ישן וסורקים אותו - יש את אותו צילום, זה לא מקבל זכויות יוצרים חדשות. כי יש אפס יצירתיות. (נגיד ומשנים את הקונטרס - זה לא בהכרח שינוי קריאייטיבי מטורף בעל יצירתיות).

אם נגיד מחברים כמה דברים או משנים את הצילום המקורי ויוצרים ממנו משהו חדש עם עמל וכישורים - ונוצרת יצירה מקורית עם יצירתיות: זה יהיה מוגן.

תקופת זכות יוצרים ביצירה של המדינה: מדינת ישראל בעלת זכויות היוצרים:
זכות יוצרים ביצירה שהמדינה היא הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה לפי הוראות פרק ה',
תהא לתקופה של חמישים שנה ממועד יצירתה. אחרי 50 שנה זה נחלת הכלל.

תמיד בספירה של הפקיעה:
סיום תקופת זכות היוצרים: ביצירה תסתיים ב-31 בדצמבר של השנה שבמהלכה אמורה לפקוע הזכות לפי הוראות פרק זה.

יש הוראה חדשה: לגבי גופנים שלא מופיעה במצגת במודל:
תקופת זכויות היוצרים בגופן (תיקון מס' 4) תשע"ז - 2017:
41. א זכות יוצרים בגופן תהא לתקופה של שבעים שנים ממועד פרסומו של הגופן. (בלי חייו של היוצר)
המחוקק חשב שצריך לתת הגנה מוגבלת יותר לגופנים כי הציבור משתמש בגופנים בצורה תדירה יותר משאר סוגי היצירות.

נגיד ויש לנו משרד פרסום ואנחנו משתפים פעולה, או שיש לנו עובד שכיר שעושה את העבודה: מי הבעלים של הזכויות? השכיר או המשרד עצמו? נגיד ביקשו ממני לעשות כמה דוגמאות ללוגואים, מי בעל זכויות היוצרים? חשוב לזכור! לדבר על בעלות זכויות היוצרים. למי יהיה את הזכות הבלעדית ל-7 הזכויות שדיברנו עליהן.

המחוקק יחליט בשבילנו למי הוא בוחר לתת את היצירה במידה ולא נקבע בינינו מראש למי יש את זכות היוצרים.

פרק ה': חוק זכות היוצרים 2007:
הבעלים הראשון של זכות היוצרים:
33. בכפוף להוראות פרק זה-
(1) היוצר של יצירה הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה
(2) המפיק של תקליט הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים בתקליט

אם אני מביאה למישהו חומרי גלם והוא היוצר, הוא יקבל את זכות היוצרים, אלא אם כן, קובעים יחד אחרת.
מה זה חומר גלם? נגיד והבאתי תסריט (יצירה ספרותית שיצרתי ואני בעלת הזכויות עליה), וביקשתי ממישהו ליצור ממנו שיר בחרוזים - מי שמשקיע עמל וכישורים יצירתיים לחבר אותה הוא המחבר של היצירה. כלומר מי שיצר את התסריט הוא בעל הזכויות ומי שנתן את הרעיונות לחריזה הוא לא בעל הזכויות כי לרעיונות אין זכויות יוצרים.
ואם לקחתי ממש חריזה של מישהו כביטוי - אז גם לו יש חלק בזכויות.

ברוב המקרים מי שעושה את הקיבוע ליצירה הוא גם היוצר והבעלים אבל יש מקרים שלא. נגיד ועכשיו מכתבים לנו תווים לשיר עם המשקלים, אנחנו כותבים את זה על נייר אבל אנחנו לא היוצרים. אנחנו עושים את הקיבוע אבל לא היוצרים שלה, רק הכתיבו לנו את זה.

27.12.20

שיעור תשיעי - מי הבעלים הראשון של זכות היוצרים? מי הבעלים במקרה של העסקת שכיר או הזמנה מעצמאי? מה קורה בהזמנה של יצירה מהמדינה - מי הבעלים? איך מעבירים זכויות יוצרים? עסקאות בזכויות יוצרים, רישיון ובעלות, תשלום ותמלוגים.

פרק ה': חוק זכות היוצרים 2007:
הבעלים הראשון של זכות היוצרים:
33. בכפוף להוראות פרק זה-
(1) היוצר של יצירה הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה
(2) המפיק של תקליט הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים בתקליט

כשיצירה מגיעה אל העולם, מאותו הרגע יש לה בעלים בזכויות יוצרים. צריך להחליט בכתב מי בעל הזכויות כדי למנוע מחלוקות בהמשך, או כדי למנוע בכך שצד אחד יזכה וצד אחד יפסיד.

בכלל הרחב: היוצר הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים להבדיל מהבעלים של חומר הגלם.

נגיד וגנבתי ממישהו זהב, מי בעל זכויות היוצרים? היוצר, גם אם גנבתי, פגעת בזכות אחרת שלו אבל זכות היוצרים היא לא שלו.

אפשר להקנות ולהעביר את הזכות של היוצר - ולהעביר בעלות על זכות היצירה למישהו אחר.

בתקליט - המפיק הראשון של התקליט הוא הבעלים, לא הזמר. אלא אם כן, הוא המפיק של עצמו.

נגיד רוצים לשים שיר של בוב דילן, צריך לבקש מחברת התקליטים שלו את ההקלטה אבל צריך גם ללכת לאקו"ם או לגופים מקבילים בחו"ל כדי לראות שיש להם זכויות ונבקש מהם להשתמש בזה לפרזנטציה שלנו והם ייגבו מאיתנו תמלוגים על השיר וכך בוב דילן מוגן על ידיהם ומקבל אחוזים מהשימוש בשיר שלו.

פרק ה': חוק זכות היוצרים 2007:

יצירה שנוצרה בידי העובד

34. מעביד הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה על ידי עובדו לצורך עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת.

כרגע מדובר על מצב בו יש מעסיק ועובד שכיר:

אם יצרתי עבודה תחת המעביד שלי, אז הוא בעל הזכויות.
אם אני רוצה להיות בעלת זכויות היוצרים - אני צריכה ליצור הסכם עם המעביד.

מה זה אומר "לצורך עבודתו ובמהלכה"? אם עובד שכיר ממשיך לעבוד על עבודה לצורך העבודה גם מעבר לשעות המקובלות של המשרד בו הוא מועסק, האם יש לו זכויות יוצרים עליה? לא, למה? כי זה לצורך העבודה ובמהלכה. לכן, למעסיק יש את זכות היוצרים במקרה הזה.

דוגמא נוספת: העובד יושב בעבודה ומקשקש לעצמו בזמן הפנוי דברים, למי שייכות הזכויות במצב הזה על הקשקושים שלו? העבודה הזו היא לא לצורך העבודה, ולכן היא לא שייכת למעביד. היא שייכת לעובד השכיר.

כששכיר מגיע לעבודה חדשה הוא צריך לדבר על זכויות היוצרים כי לפי החוק - העבודות שיעשו במסגרת העבודה יהיו תחת הזכות של המעסיק.
חשוב לעשות חוזה בו יש גם ליוצר השכיר זכויות על היצירה שהוא יוצר, כך שיוכל להשתמש בה, להעלות אותה לתיק עבודות וכו'.

מישהי עובדת כברמנית, וביקשו ממנה לעשות לוגו - היא עשתה את זה בזמן העבודה. זכות היוצרים אוטומטית לפי החוק היא של המעסיק שלה, גם אם היא ברמנית וזה לא במסגרת התפקיד הקבוע שלה, לכן כדי שתהיה לי זכויות יוצרים על היצירות שלי - חשוב לעשות חוזה ולא לסמוך רק על החוק.

פה מדובר במצב בו יש עובד עצמאי, פריילנס:

נגיד ומדברים על עבודה מיוצר עצמאי: מדובר ביצירה מוזמנת.
35. (א) ביצירה שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה, כולה או חלקה, הוא היוצר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין והיוצר, במפורש או במשתמע.
(ב) ביצירה שהיא דיוקן או צילום של אירוע משפחתי או של אירוע פרטי אחר, שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים הוא המזמין, אלא אם הוסכם אחרת.

לא הצליחו להגיע להסכמה בכנסת לגבי החוק הזה ולכן הוא גם די מעורפל.

סעיף (א) ליוצר בסוף יש את העדיפות, אלא אם כן הוחלט אחרת בחוזה בין הצדדים.

נגיד דוגמא של הלוגו: ביקשו בד"ר פישר מיוצר עצמאי לעשות לוגו, והלוגו לא יוכל להימכר ככה סתם לחברת סנו, אז זה נאמר במשתמע בין היוצר לד"ר פישר שזה לוגו שהוא רק עבורם ולא יוכל לעבור לחברה אחרת, למרות שליוצר יש את זכות היוצרים.

נגיד בסעיף (ב) יש אספקט יותר פרטי ולכן המזמין יזכה לזכות היוצרים.

נגיד בצילום חתונה של נינט, המזמינה היא נינט ולכן היא בעלת זכויות היוצרים על הצילומים. בפאפראצי נגיד אין הזמנה ממנה ולכן היוצר הוא בעל זכות היוצרים.

מה קורה במצב בו המדינה מזמינה יצירות?

בעלות המדינה ביצירה:

36. המדינה היא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה או שהוזמנה על ידה או על ידי עובד המדינה עקב עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת. לעניין זה, "עובד המדינה" - לרבות - חייל, שוטר, וכל נושא משרה או בעל תפקיד על פי חיקוק במוסד ממוסדות המדינה.

לדוגמא: כרזות ליום העצמאות, כל מיני הזמנות למשרד הביטחון וכו', זה שייך למדינה.

איך מעבירים זכויות יוצרים?

העברת זכות יוצרים והענקת רישיון:

37. חוזה להעברת זכות יוצרים או למתן רישיון ייחודי לגביה, טעון מסמך בכתב.

אין חובה לעשות חוזה על ידי עורך דין, מספיק לכתוב את זה בעצמינו ולהחתים את שני הצדדים.

עסקאות בזכויות יוצרים: לא למבחן: (לחיים כן)

בעסקאות שנעשה בין אם יוצרים או כמזמינים יש חשיבות רבה לעניין הבעלות. מה קורה אם אני לא הבעלים? האם יש לי זכויות כלשהן?

נגיד בעבודה אם כתוב בחוזה שכל העבודות שאני יוצרת יהיה למעסיק שלי בעלות עליהן, אבל אני ארצה שתהיה לי אופציה להשתמש בהן בשביל קרדיט, בשביל תיק עבודות וכו' - אצטרך לדרוש את זה במעמד חתימת החוזה.

נגיד ומייצרים משהו לתאגיד אז ההתייחסות של חיים + 70 שנה מתייחסים ליוצר שמכר או העביר את זכויות היוצרים לתאגיד על היצירה. נגיד קוקה קולה קנתה לוגו ממישהו.

רישיון ובעלות - הבדלים:

(ownership, license)

אפשר לתת רק חלק "מהעוגה" ולתת רישיון ליצירה לזמן מוגבל ולא בעלות מלאה.

אפשר להשאיר את הבעלות ליוצר, אבל לתת לחברה המזמינה רישיון ולא בעלות.

איפה שאפשר לתת רישיון - תמיד לתת אותו ולא את הבעלות המלאה.

לזכור שכשאנחנו בעלי זכויות היוצרים, אם אנחנו נותנים את הבעלות - אנחנו נותנים את הזכות להעתיק מאיתנו. אבל אם ניתן רישיון - זה יכול לתת לנו יתרון בכך שהבעלות שלנו ולא יוכלו ליצור העתקים מבלי רשותנו.

איך נקרא התשלום עבור שימוש בזכויות יוצרים?

תמלוגים - royalties - איך מחשבים את התמלוגים?

תמלוגים יכולים להיות גם לפי ייצור, נגיד תשלם עבור כל כוס 10 ש"ח או לפי אחוזים מתוך ההכנסות.

שיעור עשירי - הפרה של זכויות יוצרים, איך מוכיחים העתקה?, מה נחשב חלק מהותי ומה לא? פסק דין אלמגור נגד גודיק, דודו גבע מול וולט דיסני, מדליה של רבין - אליעזר וייסוף.

הפרה של זכויות יוצרים:

הגדרה: לעשות את אחד מהשימושים שהחוק נותן זכויות בלעדיות בהם לבעל הזכויות. כלומר, לפגוע בזכות היוצרים שלו.
כל אחת מ-7 הפעולות, אם מישהו עושה אותן מבלי לקבל רשות מבעל הזכויות - הוא מפר את הזכות ומשתמש ללא הרשאה.

יש הפרות ישירות ויש הפרות עקיפות:

דוגמא: מישהו משוק הכרמל מוכר מוצרים שמפרים זכויות יוצרים, מה הכוונה?
מוכר קנה בסין חולצות של דיסני שמישהו בסין העתיק ללא רשות. מי המפר של זכויות היוצרים?
המוכר בסין, אבל מישהו בישראל מוכר עותק מפר. גם זה נחשב הפרה של זכויות יוצרים אך, היא הפרה עקיפה.

במקרה כזה, צריך להראות שמי שמוכר את העותק או מציג אותו ידע שמדובר בעותק מפר. או שהוא עצם את העיניים ועשה את הדבר הזה בידיעה והתעלם.

נגיד בחדשות מדיעים כי שיר מסוים מועתק בלחן שלו משיר אחר- האם כאשר יש שתי יצירות שזהות אחת לשניה- האם הייתה העתקה ללא רשות? לא בהכרח שהייתה הפרה של זכויות יוצרים. יכול להיות מצב שיוצרים עצמאיים יצרו יצירות דומות אחת לשניה? כן.

כל התרחישים בדוגמא:

1. יוצר א העתיק מיוצר ב
2. יוצר ב העתיק מיוצר א
3. שני היוצרים העתיקו מיוצר אחר משותף
4. שני היוצרים היו כפופים לתנאים מסוימים כמו הרמוניה, תאורה וכו'
5. שני היוצרים יצרו יצירה באופן עצמאי - קיים דימיון אקראי

כאשר קיים דימיון אקראי בין יצירות קשה לקבוע האם יש הפרה של זכויות יוצרים.

חוק זכויות היוצרים 2007:

פרק ח': הפרה ותרופות

הפרת זכות יוצרים (תיקון מס' 4) תשע"ז-2017:

47. (א) העושה ביצירה פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11 (כל 7 הפעולות שאסור לעבור עליהם אם אין לך בעלות על זכות היוצרים), או מרשה לאחר לעשות פעולה כאמור, בלא רשותו של בעל זכות היוצרים, מפר את זכות היוצרים, אלא אם כן עשיית הפעולה מותרת לפי הוראות פרק ד'.

כאשר מישהו הוא בעל זכות היוצרים ביצירה - הוא יכול למנוע מאחרים להעתיק את היצירה שלו. אבל, זה לא מונע מאחרים לצאת לשוק עם יצירה דומה או אפילו זהה שהיא לא מועתקת. כי אם היצירה היא לא פועל יוצא של העתקה - נוצרה באחד התרחישים שכתובים למעלה (5-1) אין הפרה של זכויות יוצרים. רק אם זה ממש נלקח מהיצירה שלי זה העתקה.

המסקנה: זכויות יוצרים נותנות הגנה יחסית חלשה. כי אנשים אחרים יכולים לעשות דברים ממש דומים לשלי.

זכויות יוצרים תמיד נמצאים על הביטוי של הרעיון ולא על הרעיון עצמו.
הפרה של זכויות יוצרים היא כשמעתיקים את הביטוי של הרעיון.

באיזה שהוא שלב יש מעבר בין הרעיון לבין הביטוי. אם נגיד משתמשים באירועים היסטוריים של צ'רצ'יל בסדרה הכתר זה עוד בשלב הרעיון, אבל אם מתחילים להעתיק חלקים מהתסריט ומהדיאלוגים - יש כבר העתקה של הביטוי.

יש שלב שגם תוכנית בלי תסריט קבוע - הופכת להיות יצירה דרמטית. נגיד הישרדות, כשיש מצלמות, בימוי והפקה.

מחווה למישהו - אם אין לי רשות - אז זה נחשב שהעתקתי ביטוי ולכן זה הפרה.

איך מוכיחים העתקה?

בבית משפט אני באה וצריכה לטעון כי היצירה הועתקה. מה צריך לעשות כדי להוכיח שהייתה העתקה?

שני דברים:

1. דימיון אמיתי בין שתי היצירות שרואים שאינו אקראי
2. שהייתה למעתיק נגישות ליצירה של היוצר שהעתיקו ממנו

כדי להראות שהמעתיק העתיק צריך להוכיח כי הייתה לו נגישות לראות אותה, נגיד באתר אינטרנט או רשת חברתית כלשהי שיש בה הרבה עוקבים.

נגיד במחירון רכב - מכניסים טעויות מסוימות כדי לראות מי מעתיק את המחירון וככה קל לזהות שהייתה העתקה.

גם העתקה לא מודעת היא עדיין העתקה.

לפי חוק זכויות יוצרים - הפרה של זכות יוצרים זה רק אם העתקתי חלק מהותי מתוך היצירה.

מה קורה אם בית המשפט מחליט שלא העתקתי חלק לא מהותי מהיצירה? זאת אומרת, שלא הייתה הפרה.

מהו נחשב מהותי ומה לא?

חלק מהותי: זה לא בהכרח הרוב של היצירה, הכוונה מה שיש לו הכי הרבה חשיבות ביצירה.
חלק לא מהותי: החלק שיש בו פחות חשיבות ביצירה.

"פסק דין אלמגור נגד גודיק": פסק הדין של בית המשפט העליון

דן אלמגור תובע את המפיקים של המחזמר "קזבלן", על כך שהעתיקו את המילים שלו. איך נוצר המצב שהעתיקו ממנו את המילים? עשו הסכם בעל פה, דן אלמגור כתב שיר למחזמר - באמצע הוא החליט שהוא הולך כי לא היה מרוצה, במחזמר נתקעו ללא שיר וללא המילים והחליטו כי עמוס אטינגר ישלים את המילים החסרות.

עמוס אטינגר: (מה שהשלים)

"וכשהקרב היה בוער והכיתה לא זזה המפקד היה אומר אתה ראשון יא קזה כולם ידעו שקזבלן ראשון תמיד לצעד ומאחור הם צעקו: "כל הכבוד".

וכשהקרב היה בוער
והכיתה לא זזה
המפקד היה אומר
אתה ראשון יא-קזה
כולם ידעו שקזבלן
ראשון תמיד לצעד
ומאחור הם צעקו:
"כל הכבוד"

וכשרקו הכדורים
וגישה אמר: שם יש צלף
עלה עליו יא-קזה!
חיה דווקא צלף נחמד
והופ! איננו עוד
וכל החברה אז אמרו:
"כל הכבוד!"

פומון חוזר

האם יש פה העתקה של חלק מהותי? יש מילים משותפות

שדן אלמגור לא יכול לטעון שהן שייכות לו. זה בגלל של יגאל

מוסינזון שכתב את המחזה. אבל, בית המשפט קבע כי ההעתקה היא כן של חלק מהותי.

מסקנה:

לא מספיק לשנות מעט במילים כדי להימנע מהפרה - יצירה ספרותית לא מגנה רק על המילים, גם במילים הן לא מוגבלות רק להן, אפשר להפר זכויות יוצרים גם אם משנים חלק מהמילים במבנה העלילתי, והמבנה נשאר אותו מבנה.

me, ... Big hairy woman you need to shave

השיר pretty women:

מפגש מיני שמישהו הולך ליצאנית.

מקרה בו יצרו שיר מחאה על השיר הזה, שבו אנשים הולכים ליצאניות - שיר ביקורתי.

קבעו בבית המשפט כי המילים "pretty women going down the street" הן מילים מהותיות ביצירה ובמקרה הזה גם לקחו את הלחן והבסיס.

שטיחים: העתקה של שטיח: האם היא של חלק מהותי או לא?

רואים שיש העתקה בכל מיני דברים:

1. קומפוזיציה, 2. טכניקה, 3. צבעים

נעשו מאמצים לא פשוטים של המעתיק לשנות כדי שלא יגידו שזה העתקה אבל בארה"ב קבעו כי ההעתקה היא של חלק מהותי ולכן זוהי הפרה של זכות יוצרים.

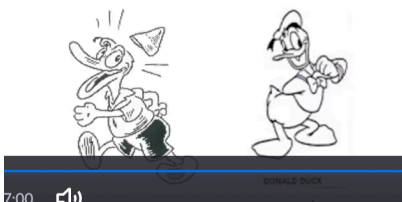
אולימפיאדת 2012 - לונדון: בועד הלאומי האולימפי מחליטים ליצור דמות לאולימפידה: "שפיצק" ובישראל מוכיחים כי הייתה גישה לקישקשתא והייתה העתקה.

האם יש זכויות יוצרים לבובות?

ביצירה אמנותית יש הגנה על שרטוטים ויצירות אמנות שימושית. כל יצירה שנולדת כדמות דו מימדית כמו קרטונים, גם אם היא הופכת לתלת מימד אחר כך - היא יצירת אמנות שימושית. בובה שבנויה בתלת מימד היא יצירת אמנות שימושית, לכן על קישקשתא יש זכות יוצרים.

האם יש פה העתקה של חלק מהותי? נעשתה פה האנשה לקקטוס, ולכן נראה כי אין פה העתקה של חלק מהותי. הקקטוס לא נראה אותו דבר, בצבע אחר, בפה אחר, אוזניים אחרות וכו'. אבל, השופט בכל מקרה בוחר לקבוע כי יש פה העתקה של חלק מהותי.

דמויות
רייבא 92 2687 דוד גבע נ. חברת וולט דיסני
שמות הדמויות: Donald Duck - Moby Duck

דודו גבע מול וולט דיסני - פסק דין:

דודו גבע עשה ספר על ברווזים, עשה להם האנשה ופירסם בעיתון העיר. אחד מהסיפורים נקרא "מובי דאק". הדמות שמגלמת את מובי דאק הוא שרוליק דאק. הוא לוקח ברווז ויוצר לו האנשה. נציגי ישראל של דיסני אמרו לו לא להשתמש בברווז של דיסני. (דונלדאק)

דודו גבע דוחה את טענותיהם של וולט דיסני והם מגיעים לבית משפט.

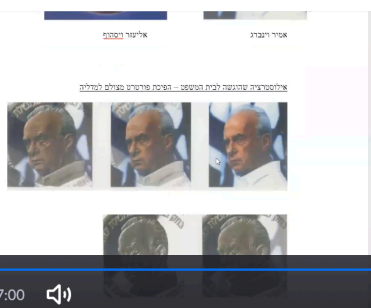
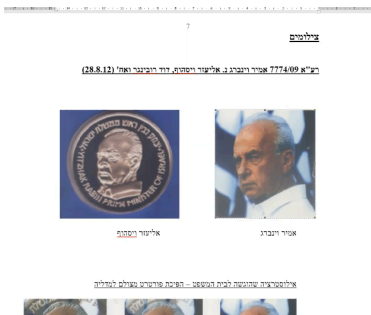
האם יש פה העתקה של חלק מהותי?

רואים שיש פה השפעה משרוליק (תלתל, ביגוד צברי וכו') - וולט דיסני זכו כי הייתה טענה שיש העתקה של חלק מהותי ביצירה.

מדליה של רבין - החברה הממשלתית של מטבעות ומדליות מחליטה לעשות מדליה של רבין, ואליעזר וייסוף מגיש תביעה על הפרת יוצרים. הוא טוען כי הדמות שמופיעה מועתקת לתוך המדליה מצילום שלו. האם הפנים של יצחק רבין מוגנות בזכויות יוצרים? לא. כי בני אדם לא מוגנים בזכויות יוצרים.

מה כן יכול להיות מוגן? כשמקבעים (עושים קיבוע על ידי צילום, ציור וכו') את הדמות אז יש תמונה ושם יכול להיות זכויות יוצרים.

איך צילום דו מימדי שהופך לתלת מימדי הוא הפרה של זכויות יוצרים? זה מופיע בחוק-

חוק זכויות יוצרים 2007:

1. העתקה: רק לנו מותר להעתיק ואנחנו מונעים מאחרים להעתיק מאיתנו. למי יש את זכות ההעתקה ואת זכות המניעה להעתקה באנגלית: copy right מהי העתקה?

- סעיף 12 - העתקה של יצירה היא עשיית עותק של היצירה בכל צורה מוחשית, לרבות- (גם)
- (1) אחסון של היצירה באמצעי אלקטרוני או באמצעי טכנולוגי אחר מדברים פה גם על דיגיטליות, אסור לסרוק ואסור להכניס pdf file נגיד.
 - (2) עשיית עותק תלת מימדי של יצירה דו מימדית
 - (3) עשיית עותק דו מימדי של יצירה תלת מימדית
 - (4) העתקה ארעית של היצירה

נגיד פה המחשב יכול להיות זה שעושה את הפעולה והפיכת התמונה לתלת מימדית ולכן גם אין פה עמל וכישורים או יצירתיות. כדי שיצירה תהיה מוגנת היא חייבת להיווצר על ידי אדם ולא על ידי מכונה בלבד. (זה עוד לא מחוקק רשמית)

דמותו של רבין לא מוגנת אבל הצילום שלו כן כי יש תשומת לב לאיך הבעת הפנים והזווית נתפסה במצלמה על ידי הצלם הספציפי. החברה למדליות טוענת כי לא לקחו את זה מהצילום של אליעזר בכלל. אליעזר עשה אילוסטריציה כדי להראות כי לקחו את זה באמת מהצילום שלו.

10.1.20

שיעור 11: שימושים מותרים, שימוש הוגן, שימוש אגבי ביצירה, שידור או העתקה של יצירה במקום ציבורי, העתקה זמנית, יצירה אמנותית נוספת על ידי היוצר, שיקום והקמה של בניין, ידיעת או אי ידיעת בעל זכויות היוצרים - מה עושים? לצורך מסחר, ולא, שימוש מותר בגופן, ביצוע בפומבי במוסדות חינוך, ייצור תמלוגים תמורת תקליטים, פסק הדין של pretty women, שימוש בקולאז' ומחווה, זכות מוסרית.

שימושים מותרים:

מה זה שימושים מותרים?
כל מיני פעולות שאפשר לעשות אותן גם ללא רשות בעל זכויות היוצרים.

פרק ד': שימושים מותרים:

18. על אף הוראות סעיף 11, עשיית הפעולות המפורטות בסעיפים 19 עד 30 מותרות בתנאים המפורטים באותם סעיפים ולשם השגת המטרות המפורטות בהם, אף בלא קבלת רשות מבעל זכות היוצרים ובלא תשלום תמורה, ולעניין הפעולות המפורטות בסעיף 32 - בתמורה ובהתאם להוראות אותו סעיף.

הסעיף הכי משמעותי בפרק הזה הוא הסעיף של ה"שימוש ההוגן":

19. (א) שימוש הוגן ביצירה מותר למטרות כגון אלה: לימוד עצמי, מחקר, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך.

(ב) לצורך בחינה של הוגנות השימוש ביצירה לעניין סעיף זה, יישקלו, בין השאר, כל אלה:

- (1) מטרת השימוש ואופיו
- (2) אופי היצירה שבה נעשה השימוש
- (3) היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה
- (4) השפעת השימוש על עברה של היצירה ועל השוק הפוטנציאלי שלה
- (ג) השר רשאי לקבוע תנאים שבהתקיימם ייחשב שימוש לשימוש הוגן.

שימוש אגבי ביצירה:

22. שימוש אגבי ביצירה בדרך של הכללתה ביצירת צילום, ביצירה קולנועית או בתקליט, וכן שימוש ביצירה שבה הוכללה היצירה כאמור, מותר; לעניין זה, הכללה במתכוון של יצירה מוסיקלית, לרבות המילים הנלוות אליה, או של תקליט שבו היא טבועה, ביצירה אחרת, לא תיחשב לשימוש אגבי.

דוגמא: אם מצלמים ברחוב, אנשים וכו', פתאום רכב עובר ומשמיע מוזיקה. הסאונד נקלט בצילום שלנו, זהו שימוש אגבי. אם אנחנו מכלילים במתכוון את היצירה המוסיקלית אז זה כבר לא ייחשב שימוש אגבי.

שידור או העתקה של יצירה הממוקמת במקום ציבורי:

23. שידור, או העתקה בדרך של צילום, ציור, שרטוט או תיאור חזותי דומה, של יצירה אדריכלית, יצירת פיסול או יצירת אמנות שימושית, מותרים אם היצירה ממוקמת בקביעות במקום ציבורי.

כלומר, אפשר ליצור מהם או ציור, או צילום או שרטוט במידה והם נמצאים בקביעות במרחב הציבורי. אי אפשר נגיד ליצור פסל מוקטן שלו.

נגיד במיני ישראל היו צריכים לקבל רשות לעשות את ה"מיני" מודלים של האדריכלות כי מדובר כבר ביצירת פסלים ומודלים חדשים שמבוססים על הבניינים הקיימים במציאות.

העתקה זמנית:

26. העתקה זמנית, לרבות העתקה כאמור שנעשתה בדרך אגבית, של יצירה, מותרת אם היא מהווה חלק בלתי נפרד מהליך טכנולוגי שמטרתו היחידה היא לאפשר העברה של היצירה בין צדדים ברשת תקשורת, על ידי גורם ביניים, או לאפשר שימוש אחר כדין ביצירה, ובלבד שאין לעותק האמור ערך כלכלי משמעותי משל עצמו.

דוגמא: אני גולש באינטרנט והמחשב שלי יוצר לי עותקים זמניים של היצירה, אני צופה באינטרנט ביצירה, ולא עשיתי העתקה קבועה (הורדה) למחשב. ההעתקה הזמנית הזו היא מותרת.

יצירה אמנותית נוספת על ידי היוצר:

27. עשיית יצירה אמנותית חדשה שיש בה העתקה חלקית של יצירה קודמת או שהיא יצירה נגזרת של יצירה אמנותית קודמת, וכן כל שימוש ביצירה החדשה כאמור, מותרים ליוצר של היצירה האמנותית הקודמת, גם אם אינו בעל זכות היוצרים בה, ובלבד שהיצירה החדשה אינה מהווה חזרה על עיקרה של היצירה הקודמת או חיקוי שלה.

דוגמא - מנשה קדישמן עושה כבשים, ולפעמים הוא חוזר על אלמנטים חוזרים מיצירות קודמות שלו. מה אומר לי החוק? אפילו אם הוא לא בעל זכויות היוצרים, ליוצר של יצירה אמנותית קודמת מותר לעשות יצירה אמנותית חדשה שיש בה העתקה חלקית של היצירה הקודמת. כל עוד היצירה החדשה לא חוזרת על עיקר היצירה הקודמת.

יצירות שבעל זכות היוצרים בהן אינו ידוע או לא אותר (תיקון מס' 5) תשע"ט - 2019: 27א. (א)

יצירות שבעל זכות היוצרים בהן אינו ידוע או לא אותר (תיקון מס' 5) תשע"ט-2019

27א. (א) שימוש ביצירה שבעל זכות היוצרים בה אינו ידוע או לא אותר, מותר בתנאים אלה:

- (1) המשתמש פעל בשקידה סבירה לגילוי או לאיתור בעל זכות היוצרים ביצירה, לפי העניין, לפני השימוש;
- (2) המשתמש ציין באופן ברור באותה דרך שבה הוא עושה שימוש ביצירה, כי השימוש נעשה על פי סעיף זה וכי בעל זכות היוצרים זכאי לבקש שהמשתמש יחזיר מהשימוש וכן פרטים ליצירת קשר עמו;
- (3) המשתמש הפסיק את השימוש או קיבל רישיון לשימוש עתידי לאחר שקיבל הודעה מבעל זכות היוצרים.
- (ב) היה השימוש ביצירה כאמור בסעיף קטן (א) מסחרי, יחולו הוראות אלה נוסף על האמור באותו סעיף קטן:
- (1) המשתמש פרסם הודעה באינטרנט או בעיתון יומי זמן סביר לפני השימוש;
- (2) המשתמש שילם לבעל זכות היוצרים תמלוג ראוי לאחר שקיבל הודעה מבעל זכות היוצרים; תמלוג ראוי כאמור ישולם בעד התקופה שתחילתה במועד תחילת השימוש ביצירה.
- (ג) שקידה סבירה תיבחן בין השאר בהתחשב באופי היצירה ובמועד יצירתה.
- (ד) השר רשאי לקבוע בתקנות פעולות שייחשבו שקידה סבירה ופרטים ליצירת קשר כאמור בסעיף קטן (א)(2).
- (ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויות האפוטרופוס הכללי לפי חוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978.

למה יש לי בעיה כשאני לא יודע מי בעל זכויות היוצרים? כי אני לא יכול לקבל ממנו רשות/ לא.

בשימוש לא מסחרי: אם לא איתרו את בעל הזכויות ופעלנו בשקידה סבירה לגלות אותו לפני השימוש, שציינו את השימוש לפי סעיף 27, ולמה עושים שימוש. ולציין שבעל הזכויות זכאי לבקש מאיתנו להוריד את זה. זה נקרא שימוש לפי סעיף 27. צריך לשים גם את הפרטים ליצור איתנו את הקשר.

מה קורה כשהשימוש מסחרי? נגיד חצי מהתמונות שאנחנו רואים בחדשות בטלוויזיה: תפרסמו הודעה באינטרנט או בעיתון לפני השימוש. נגיד ערוץ קשת מפרסמים באתר שלהם. כשיגיע בעל זכויות היוצרים-תשלמו לו תמלוג ראוי. מי יחליט כמה צריך לשלם אם יש סכסוך? בית המשפט. היוצר יכול לתבוע על תמלוג לא ראוי אבל לא על הפרה של זכויות יוצרים.

שיקום והקמה מחדש של בניין:
28.

שימוש ביצירות אלה מותר לצורך שיקום או הקמה מחדש של בניין או של מבנה אחר:

- (1) היצירה האדריכלית שהיא הבניין או המבנה האמורים, או המודל שלהם;
- (2) השרטוטים והתכניות ששימשו, ברשות בעל זכות היוצרים בהם, להקמת הבניין או המבנה האמורים, בעת שהוקמו.

אדריכלים: חצי

מהבניין הרוס, והוא ראוי לשיקום. איזה פעולה עושים בבנייה? בעצם מעתיקים את הבניין. אם הסיבה היא לשיקום אז מותר לעשות פה את ההעתקה.

שימוש מותר בגופן (תיקון מס' 4) תשע"ז - 2017:

28.ב. שימוש בגופן בהקלדה, בעיבוד תמלילים, בסדר דפוס, בדפוס או בהדפסה, וכן החזקת מוצר לשם שימוש כאמור - מותרים, אף אם נעשו תוך שימוש בתוכנת מחשב או במוצר אחר שמפר את הזכות בגופן.

פונטים: גופן מוגן בזכויות יוצרים? כן, הוא יצירה אמנותית. האם מותר להעתיק יצירה אמנותית בלי אישור? לא. כשהקלדתי ללא רשות את הגופן, ממייקרוסופט בוורד אז מותר לי להשתמש. נגיד חדשות 13 מציג כתוביות על המסך, ומשתמשים בגופן שזכויות היוצרים שייכות למישהו - הקלדתי אותו במעבד התמלילים שלי: החוק בא להגיד שברגע שהקלדתי את הגופן במעמד התמלילים, ללא רשות - הדבר מותר. מי הכניס את הגופן לתוכנת המחשב? לא, מייקרוסופט הכניסה אותם לוורד.

ביצוע פומבי במוסדות חינוך:

29. ביצוע פומבי של יצירה מותר במהלך פעילותו החינוכית של מוסד חינוך מסוג שקבע השר, על ידי העובדים במוסד החינוך או על ידי התלמידים הלומדים בו ובלבד שהביצוע הפומבי הוא לפני ציבור הכולל את העובדים או את התלמידים כאמור, קרוביהם של התלמידים או אנשים אחרים הקשורים במישורין עם פעילותו של מוסד החינוך, והם בלבד: ואולם, הצגת יצירה קולנועית מותרת לפי סעיף זה רק אם היא נעשית למטרות הוראה או בחינה, על ידי מוסד החינוך.

מה קורה כאשר בצלאל רוצה לעשות חגיגה קטנה? מעמידים דיג'יי שמנגן יצירות. מי היה נוכח במוסד החינוכי? כאשר מבצעים במהלך הפעילות החינוכית וזה כולל את העובדים והתלמידים - זה מותר. אבל, אם מציגים סרט קולנוע, צריך לקבל רשות.

ייצור תקליטים תמורת תמלוגים:

32. (א) על אף הוראות סעיף 11, העתקה של יצירה מוסיקלית, בתקליט, מותרת בהתקיים תנאים אלה, אף בלא רשותו של בעל זכות היוצרים:

- (1) היצירה המוסיקלית נטבעה קודם לכן, ברשותו של בעל זכות היוצרים, בתקליט אחר שפורסם לצורכי מסחר (בסעיף זה - התקליט הקודם);
 - (2) היצירה המוסיקלית הועתקה בתקליט בשלמותה למעט שינויים הנובעים מעיבוד היצירה, ולמעט שינויים הדרושים לצורך ההעתקה או שינויים שכבר נעשו בתקליט הקודם;
 - (3) עושה ההעתקה הודיע על כך מראש לבעל זכות היוצרים;
 - (4) עושה ההעתקה שילם תמלוגים ראויים כפי שהסכים עם בעל זכות היוצרים, ובהעדר הסכמה - כפי שקבע בית המשפט;
 - (5) ההעתקה אינה משמשת ואינה מכוונת לשמש לפרסומת מסחרית.
- (ב) השר רשאי לקבוע הוראות בעניינים אלה:

- (1) דרכי ההודעה לבעל זכות היוצרים כאמור בסעיף קטן (א) (3),
(2) שיקולים ואמות מידה לקביעת התמלוגים הראויים על ידי בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) (4).
(ג) בסעיף זה, "יצירה מוסיקלית" - לרבות המילים הנלוות אליה, אם נלוו אליה גם בתקליט הקודם.

דוגמא: ישי ריבו הוציא לאור שיר לפני שנה, הקליט תקליט, שם את זה ביוטיוב, יש את המילים והלחנים, יש את התקליט ויש את הביצוע. (זכות זכויות מבצעים). שרית חדד רוצה להוציא קאבר - להוציא שיר מוקלט חדש עם המילים והלחנים. כדי ששרית חדד תיקח את הלחן והמילים של ישי ריבו ותעתיק, היא צריכה להקליט את כולה בשלמותה. היא צריכה לשלם לו תמלוגים ראויים, והיא צריכה לעשות את זה רק אחרי שהוא הוציא את השיר לאור. ולא לשימוש מסחרי. גם אם היוצר לא מסכים לקאבר שיעשו לשיר שלו, בעדרת התנאים הללו - זה מתאפשר.

- מה ההגדרה המשפטית בלהוציא קאבר - להקליט את המילים והלחנים כולם מחדש.

מאקו"ם מבקשים לשלם את התמלוגים לישי ריבו כי אקו"ם מייצג את האמנים.

שימוש הוגן:

19. (א) שימוש הוגן ביצירה מותר למטרות כגון אלה: לימוד עצמי, מחקר, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך.
(ב) לצורך בחינה של הוגנות השימוש ביצירה לעניין סעיף זה, יישקלו, בין השאר, כל אלה:
(1) מטרת השימוש ואופיו
(2) אופי היצירה שבה נעשה השימוש
(3) היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה
(4) השפעת השימוש על עברה של היצירה ועל השוק הפוטנציאלי שלה
(ג) השר רשאי לקבוע תנאים שבהתקיימם ייחשב שימוש לשימוש הוגן.

שימוש הוגן ביצירה למטרות לימוד עצמי למחקר, סקירה, או להוראה ובחינה של מוסד חינוך.
החוק מתיר לסיבות מסוימות להשתמש ביצירות הללו ללא רשות של בעל זכות היוצרים.

דוגמא: אני רוצה להעתיק מהספרייה דף, מותר.

דוגמא: ספר של בני גורן מוגן בזכויות יוצרים? הוא מוכר את הספרים שלו לבתי ספר. הספר מוגן, יצירה ספרותית.

אני החלטתי לשכפל את הספרים שלו לטובת לימוד עצמי והוראה, האם אפשרי? לא.

נגיד ואני החלטתי להעתיק את הספרים של בני גורן, ואני אומרת שאני עושה את זה למטרת לימוד בבתי ספר. השימוש עדיין צריך להיות הוגן, לימוד עצמי בנסיבות מסוימות יכול להיות הוגן ויכול להיות גם לא הוגן.

איך בודקים הגינות?

כדי לבדוק את הגינות שימוש היצירה יש 4 דברים שצריך לבדוק,

1. מטרת השימוש ואופי השימוש
2. מה אופי היצירה שבה נעשה שימוש
3. מה היקף השימוש
4. מהי השפעת השימוש על ערכה של היצירה המקורית.

פסק הדין על השיר של pretty women:

גרסא חדשה שרצו להוציא על השיר המקורי:

שיר שמתאר מפגש אצל יצאנית:

הגרסא החדשה היא של life crew 2: שבחרו להציג את האור שלילי בהליכה ליצאנית:

יצרו אינטרפטציה חדשה. הם שלחו את זה לריי אורבינסון והם מבקשים רשות לשיר, אבל הם לא רצו שישתמשו בשיר כדי לא לבזות אותו. טו לייף קרוא החליטו בכל זאת להשתמש בו כפארודיה - שימוש

בחלק מהותי של השיר: המילים (השורות pretty women waking down the street) והבס (שאפשר להתייחס אליהם כחלק מהלחן בצורה עקיפה).

יש פה ללא ספק שימוש בחלק מהותי של היצירה המקורית, השאלה הנוספת שנשאלת היא האם יש כאן שימוש הוגן ביצירה? הטענה של טו לייף קרוא היא שיש כאן שימוש הוגן, לצורך ביקורת. (פארודיה) האם זה למטרה של אחת מהשימוש ההוגן? כן. ביקורת.

1. מטרת השימוש - פארודיה : לשימוש מסחרי. אך האופי הפארודי הוא חלק מחופש הביטוי.
2. אופי היצירה - מוזיקה, יצירה שנמצאת בליבה של ההגנה של זכויות יוצרים
3. מה היקף השימוש - ככל שהשימוש הוא קטן יותר, קל יותר לסווג אותו כהוגן. השורה היחידה שהם העתיקו היא מינימלית כדי שיבינו על מה הם עושים את הפארודיה.
4. השפעת השימוש על ערכה של היצירה - ככל שהשימוש גורע, מתחרה ונכנס בנעליה של היצירה הוא יהיה פחות הוגן. אבל אם השימוש לא בא להחליף את היצירה אבל משנה את הגרסה הקיימת, הוא הוגן. (טרנספורמטיבי)

יש פה שימוש הוגן על פי כל הקטגוריות.
גם אם עמדו בכל התנאים הללו אבל לא נתנו קרדיט ליוצר: מאבדים את הזכות לשימוש הוגן.

לאחר פסק הדין של pretty women עלה בישראל פסק הדין של דדו גבע: (דונלדאק)

טענת ההגנה היא שיש כאן שימוש הוגן.
דדו גבע:

האם דונלדאק היא חלק מהותי מהספר? דמות מוגנת בזכויות יוצרים.
מטרת השימוש היא מסחרית. (נוטה לשימוש לא הוגן)
האם יש הכרח להשתמש בדמות הזו על מנת לקדם את הספר? לא.
מה היקף השימוש שדדו גבע עשה? הוא השתמש יותר ממה שצריך.
בית המשפט קבע כי הספר לא צריך לצאת לאור, והוא נגנז.

עמ' 266 לפסק הדין: "אם אי אפשר לעשות שימוש בקולאז', הדבקה או ציטוט זה מכת מוות לזרם אמנותי מרכזי וחשוב בתרבות שלנו."

האם מותר לעשות שימוש בקולאז' על פי החוק? נגיד ואני רוצה לקחת דברים מהדמות של דונלדאק והדמות שלי ולשלב, האם מותר? זה קולאז'. אם העתקנו חלקים שמוגנים בזכויות יוצרים - אז יצרנו כבר הפרה. העתקה ללא רשות.

נעבור לתנאי השימוש ההוגן: לאיזה מטרה עשיתי זאת? נגיד "רדי מייד" כי זה הסגנון שלי, מה אופי היצירה? האם זה מסחרי או לא? נגיד הברווזים מייצגים זרמים פוליטיים, מה היקף השימוש? שהעתקתי את המינימום, ומה השפעת השימוש על עברה של היצירה? וזה לא בא להיכנס לנעלי דיסני או נעליים אחרות. אם הצלחתי להוכיח את זה, הצלחתי בשימוש ההוגן שלי.

מסקנה: האם שימוש ביצירות של קולאז' או שימוש ביצירות של אחרים לצורך בניית קולאז' מותר לפי החוק - כן או לא?
תשובת בית ספר אומרת: אם העתקת את האלמנטים האלו והם מוגנים והשתמשת בחלק מהותי מהם - הפרת זכויות יוצרים אלא אם כן, תצליח להוכיח כי עשית שימוש הוגן.

נגיד ואני רוצה לעשות מחווה לדונלדאק - מחווה לדיסני: משתמש לצורך זה בדמות של דונלדאק: לא מספיק שאני אשקול את 4 הפקטורים של שימוש הוגן, אלא אני צריך גם לראות שזה נכנס לאחת מהמטרות: לימוד עצמי, מחקר, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך.

מחווה היא מילה טריקית כי יש מחוות שיכולות להיחשב כסקירות, כביקורת ויש כאלו שלא. תמיד צריך להוכיח לאיזו מטרה זו.

שיעור 12: עולם העיצוב, תקנות העיצובים 2019, סוגי העיצובים הנכללים, השוואה בין הגנה של זכות יוצרים לבין רישום עיצוב, חוק העיצובים, מהו עיצוב, מהו עיצוב חדש? איפה רושמים עיצוב? מה התנאים לרישום עיצוב?

עולם העיצוב: מדברים על עיצובים של מוצרים. יש חפיפה מסוימת שנדבר עליה. יש עיצובים מסוימים להינות גם מהגנה של זכויות יוצרים. בעיקר יצירות אמנותיות שימושיות.

היצירות המוסיקליות, הספרותיות וכו' פחות יהיו מוגנים בעולם העיצוב.

עולם העיצובים התעשייתי: עולם העיצובים קודם כל מתמקד בפן היישומי של עיצוב של מוצרים.

הגדרה מסחרית: עולם ההמצאות העיצובי. עולם שנותן חשיבות לצורה החיצונית, למראה של המוצר שמושך את הלקוח לקנות את המוצר. לדוגמא: שואב אבק של דייסון. עולם הטלפונים הניידים.

המחוקק יודע שהעיצוב של מוצר משמש חדשנות עיצובית ולכן הוא מוכן לתגמל את העיצוב התעשייתי המודרני שמתקיים.

מהם המוצרים שאפשר להגן על העיצוב שלהם? רשימה טכנית שיוצרת הגנה חוקית, למעשה חוק העיצובים:

תקנות העיצובים 2019 (כולל סוגים לרישום)

design laws: יש 30 קבוצות של סוגי מוצרים: (כמעט את כל המוצרים בעולם אפשר לסווג לאחת מהקבוצות האלו)

1. מצרכי מזון: לדוגמא שטראוס או אסם, משתמש בעיצוב הקונוס של האפרופו, ואם הם רוצים להגן על הצורה הספציפית הזו - הם צריכים לרשום אותה כעיצוב. אם טופיפי רוצים להגן על העיגול שלה - הם צריכים לרשום את הצורה כעיצוב.

מדגם = הכוונה לעיצוב

2. עולם ההלבשה: לבנים, מחוכים, לבוש לילה וכו' ויקטוריה סיקרייט, הנעלה וכו'.

3. טובין לנסיעה: מזוודה, מטריות, מקלות הליכה וכו'.

4. מברשות: מברשת שיניים, מטאטא וכו'

5. טקסטיל: אריגים, יריעות בד וכו' - מה ההבדל בין הסוג הזה לעולם ההלבשה שדיברנו עליו? (בסוג השני) - בטקסטיל מדובר על הדוגמאות עצמן, הפאטרן על הבדים והפרינט.

6. ריהוט: שולחנות, קולבים, שטיחים וכו'

7. טובין למשק בית: חרסינה, סכום, מגהצים

8. מכשירים וכלי עבודה: מקדחות, פטישים וכו'

9. מארזים: כלי קיבול, בקבוקים, פחים, פחיות, סלסלות, וכו'.

10. עולם השעונים: קטנים, גדולים, יצרני השעונים נוטה להסתמך יותר על המותגים דרך השמות ופחות על העיצובים.
11. עולם התכשיטים: פריטי קישוט, מדליות וכו'.
12. חשוב מאוד: הובלה והנפה: משאית, מריצה, ספינה, אוטו, טרקטור, חללית, רכבים וכו'.
13. ציוד לייצור חשמל
14. הקלטות תקשורת או אחזור מידע - אחד התיקים הכי גדולים בין סמסונג לבין אפל: אפל תבעה את סמסונג על הצורה של המכשירים הניידים ועל פטנטים מסויימים.
15. מכונות
16. מנגנונים לצילום - מסרטות, מצלמות
17. כלי נגינה
18. מכונות הדפסה: חברות כמו hp
19. ניירות כתיבה: ספרים, ציוד משרדי
20. ציוד למכירות ולפרסום שלטים
21. משחקים, צעצועים אובלים וציוד ספורט: נגיד מונופול, או נייקי, ציוד כזה נכלל שם, גם פיטנס, משקולות וכאלו.
22. כלי נשק
23. ציוד להעברת נוזלים
24. ציוד רפואי ומעבדות: מספריים רפואיים חדשים, סטטוסקופ וכו'.

וכו' וכו'.....

הגנה מאד רחבה, על מספר גדול של סוגי עיצובים.
לדיני העיצובים יש שני פרמטרים עיקריים שדרכם נשקיף על עולם העיצוב:

השוואה:

בעולם זכויות היוצרים:

1. לכמה זמן הוא נותן הגנה? חיים פלוס 70 שנה של היוצר - תקופת הגנה ארוכה יחסית
2. הגנה יחסית חלשה - ההגנה היא מההעתקה, אם מישהו יצר את המוצר הזה לשלנו או דומה לשלנו - לא בדרך של העתקה: אין הפרה של זכויות יוצרים.

ההגנה בזכויות היוצרים היא ארוכה וצרה. (זמן ארוך אבל הגנה חלשה)

בעולם העיצובים:

1. לכמה זמן יש הגנה? הגנה קצרה - למשך 25 שנה
2. הגנה יחסית חזקה - רחבה - הגנה מוחלטת, לא רק מפני העתקה.

ההגנה בעולם העיצובים היא קצרה ורחבה. (זמן קצר אבל הגנה חזקה)

דוגמא: אם עיצבתי בקבוק כלשהו, ועיצבו בקבוק דומה לשלי - ואני רשמתי את העיצוב שלי כעיצוב רשום: הוא לא יוכל לצאת עם הבקבוק שלו לאור.

אם רוצים למצוא את חוק העיצובים, אפשר לכתוב באינטרנט - חוק העיצובים נב - תשע"ז, 2017.

מה הוא עיצוב?

עיצוב: מראהו של מוצר או של חלק ממוצר, המורכב ממאפיין חזיתי אחד או יותר של המוצר או של חלק מהמוצר. לפי העניין, ובכלל זה מיתאר, צבע, צורה, עיטור, מרקם או החומר שממנו הם עשויים.

עיצוב הוא האלמנטים הצורניים היוזואליים ולא ההרכב.
דוגמא: בקבוק של נביעות - אלמנטים תלת מימדיים, פאטרן, קישוט

נביעות - המילה: הוא סימן המסחר.
אפשר להגן על העיצוב של המילה, הגרפיקה בזכויות יוצרים בכלל.

חוק העיצובים לא נותן הגנה לצבע כצבע או למרקם כמרקם ולא נותן הגנה לחומר כחומר, אלא על האופן שבו הצבע או המרקם מתבטאים במראה של המוצר. דיני עיצובים נותנים הגנה על היוזואליות.

דוגמא: אם מישהו ירצה הגנה על בקבוק שנראה אותו דבר כמו בקבוק אחר אבל החומר יהיה דחוס יותר, הוא לא יקבל על זה הגנה. ההגנה תהיה אם היוזואליות נראית ומתאפיינת בצורה אחרת ושונה. אנחנו לא באלמנטים של הרכב.

אם אני אמציא צבע, לא נגן עליו כצבע, כי הוא הבסיס ליצירת היצירה. הוא חלק מאבני הבניין, והעיצובים הם השימוש והביטוי באבני הבניין האלו.

נגיד ועיצבתי משקפיים חדשים ובחרתי שיהיו שחורות, מישהו אחר עשה עיצוב אחר למשקפיים וגם בצבע שחור. מותר לו לעשות זאת כי חוק העיצובים לא מגן על צבע ספציפי אלא, על העיצוב עצמו. רק אם עשיתי משהו מיוחד עם הצבע שייחודי לי, אז זה כבר יכול להיכלל כחלק מהעיצוב הייחודי.

נגיד חברת אורנג' - הצליחו ליצור את הצבע הכתום בסימני מסחר.

משהו לא יכול להיות מוגן גם בזכויות יוצרים וגם כעיצובים. זה צריך להיות או, או.

עיצוב מוצר לא מתעסק בהרכב של החומר: תמיד מתעסקים ביוזואליה שלו.

מוצר - לרבות מערכת של פריטים, אריזה, סימן גרפי, תצוגת מסך, ולמעט גופן ותוכנת מחשב (שהם מוגנים בזכויות יוצרים כיצירה אמנותית וספרותית ולא בעיצובים)

דוגמא: יכול להיות גם סכו"ם, נגיד אייקונים גרפיים (זה חלק מעיצובים ולא זכויות יוצרים) וכו'.
סעיף מרכזי בחוק העיצובים:

פרק ב': ייחוד הוראות:

כשירות להגנה על עיצוב כעיצוב רשום:

עיצוב יהיה כשיר להגנה כעיצוב רשום לפי הוראות פרק ד', אם הוא חדש ובעל אופי ייחודי בהתאם להוראות פרק זה.

יש שני תנאים כדי שעיצוב יירשם:

1. חדש- חדשני - רף גבוה יותר ממה שצריך בזכויות יוצרים

לעומת זכויות יוצרים בהן אין את התנאים הללו אלא:

1. פיקסציה (קיבוע)
2. מקוריות
3. עמל, כישורים ויצירתיות שמקורם בי
4. היוצר צריך להיות ישראלי

איפה רושמים את העיצובים החדשים?

אצל רשם הפטנטים בירושלים (הוא רושם גם עיצובים, סימני מסחר, ופטנטים) לעומת, זכויות יוצרים שלא רושמים בשום מקום בישראל.

מהו עיצוב חדש?

סעיף 6. עיצוב ייחשב חדש אם לפני המועד הקובע לא פורסם בציבור, בישראל או מחוץ לה, עיצוב זהה לו או עיצוב שנבדל ממנו רק בפרטים שאינם מהותיים.

דוגמא: למשל צילמתי צילום - התמונה מוגנת בזכויות יוצרים כי הוא עבר פיקסציה. גם לפני שפירסמתי אותה, וגם אחרי. בזכויות אין משמעות לפרסום. לעומת זאת, בעיצובים, הפרסום הוא משמעותי.

דוגמא: אם עיצבתי בקבוק ואני נפגשת עם אנשים לפגישה בה אני מציגה את הבקבוק (המוצר) - מבחינת החוק: נעשה פרסום.

תרחיש 1: אם רשמתי את המוצר לפני המפגש: הכל בסדר.

תרחיש 2: פרסמתי את המוצר לפני שרשמתי אותו: הופך אותו ללא כשיר לרישום.

המחוקק מבחינתו נותן לנו תמריץ כי הוא רוצה שנעשיר את עולם העיצובים. הוא נותן לנו הגנה של 25 שנה לעיצוב, אבל הוא המחוקק, רוצה לדעת שהמוצר אכן חדש.

לחשיפה של המוצרים לפני ההגשה לרישום יש השפעה דרמטית.

גם אם משהו אחר חשף את המוצר שלנו ולא אנחנו. זה פוסל את החדשנות שלו. ולכן, לא יירשם אצל רשם הפטנטים.

אם עושים הסכם סודיות: (nda non-disclosure agreement) ומוציגים בפרזנטציה את המוצר - המוצר נחשב מבחינה משפטית כמוצר שלא פורסם כי חתמנו על חוזה.

בגוגל - מאגר העיצובים: אתר של משרד המשפטים שבו אפשר לראות את מה שנרשם.

החידוש צריך להיות חידוש עולמי - במידה והוא קיים בעולם: זה פוסל אותו גם בעולם.

24.1.20

שיעור 13: תנאים שעיצוב יהיה מוגן בעיצוב, מהי ההגדרה לתנאים (חדש, אופי ייחודי, בעלי העיצוב-מי נחשב הבעלים?), הסכם סודיות, פרטים מהותיים ולא מהותיים לקראת רישום עיצוב, משתמש מיוחד - מיהו? חירות העיצוב, פונקציונאליות לעומת אסתטיות - מה נחשב כעיצוב, מה לא? ומה לגבי השילוב בין השניים?

מהם התנאים שעיצוב יהיה מוגן כעיצוב:

1. חדש (לא מקורי כמו בזכות יוצרים) אלא חדשני

2. בעל אופי ייחודי
3. שמי שרוצה להגן עליו הוא הבעלים של העיצוב

(1) מה ההגדרה ל"חדש":

אם לפני המועד הקובע, מועד ההרשמה אצל רשם הפטנטים לא פורסם העיצוב בפני אחרים ואין עיצוב זהה או דומה לעיצוב שלי בארץ או בעולם.

דוגמא: נגיד ואני רוצה לרשום עיצוב לפלאפון- עשיתי פרוטוטיפי, הלכתי ליצרן פלסטיק והראתי לו את העיצוב. שאלתי אותו כמה זמן ייקח עד שתייצר לי את זה. למחרת אני רוצה לרשום את העיצוב הזה, כבר כשהראתי ליצרן הפלסטיק את המוצר בעצם יצרתי פרסום ולכן המוצר לא נחשב חדש ואי אפשר לרשום אותו כבר. הוא נפסל.

כדי להראות לאנשים את העיצוב לפני פרסום ולמנוע פסילה לרישום צריך לעשות הסכם סודיות.

סייג לעניין פרסום בציבור: שו"ס (שותף סוד)

סעיף 8. הצגת עיצוב בידי בעל העיצוב לאדם אחר לא תיחשב פרסום בציבור של העיצוב, אם האדם שהעיצוב הוצג לו הסכים, במפורש או במשתמע, שלא לגלות את העיצוב.

נגיד בלימודים כשאנחנו מציגים מוצר כלשהו, זה לא נחשב פרסום בפני המחוקק. כי זה למטרות לימודים ושיפור.

פרסום נחשב: כל פרסום שבעקבותיו אני מבין איך נראה המוצר מכל הזוויות שלו. אם פירסמתי רק מהצד את המוצר באופן שאי אפשר להבין את כל המראה, זה לא נחשב פרסום.

אם מישהו רשם את מוצר לפניי - ויצר אותו לפניי - הוא לא נחשב חדש ולכן ייפסל לרישום.

גם אם עיצוב רשום כבר - אפשר לפסול אותו אם מוצאים משהו שדומה לו וכי הוא לא באמת חדש. צריך להוכיח כי הפרסום של המוצר שמצאו היה לפני הרישום של המוצר החדש.

החידוש צריך להיות עולמי ולא רק חדש בישראל. אם הוא קיים בעולם כבר - הוא לא חדש.

פרטים מהותיים ולא מהותיים:

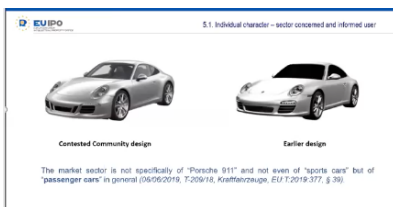
אם רשמתי עיצוב למגן לפלאפון ומישהו אחר פירסם את אותו עיצוב בצבע אחר, ההבדל הוא לא מהותי והוא מפר את הזכות שלי.

לרוב, צבע הוא לא אלמנט במקנה חדשנות למוצר כלשהו.

(2) אופי ייחודי:

7.(א). "עיצוב ייחשב בעל אופי ייחודי אם הרושם הכללי שהוא יוצר אצל משתמש מיועד שונה מהרושם הכללי שיוצר עיצוב אחר שפורסם בציבור לפני המועד הקובע, אצל משתמש מיועד. לעניין זה יובאו בחשבון עיצובים הנוגעים לכל סוגי המוצרים."

דוגמא: לחברת פורש הגרמנית יש דגם שפורסם (פורש 1911), פורש רוצה להוציא רכב עם עיצוב קצת שונה ורוצה להוציא רישום. הרשם יכול להתנגד כי יש עיצוב חדש אבל אין לו אופי ייחודי.

משתמש מיועד: (informed) הגדרה:

אדם המעוניין במוצר נושא העיצוב לשם שימוש בו, המכיר מגוון של עיצובים הקיימים בתחום שאליו משתייך המוצר כאמור.

מי המשתמש המיועד:

לפי חברת פורש: צרכן של רכבי ספורט, אנשים שקונים פורש יבינו את ההבדל בין העיצובים.

Application for Registration of a Design **בקשה לרישום עיצוב**

For Office Use		לשימוש המשרד
Number:		מספר
Date:		תאריך
Ante/Postdated		הקדים/נחייג

(*) 1 (Name and address of applicant, and in case of body corporate – place of incorporation) **שם ומכתש, מענו ולבני נוף מסגרי - מקום התאגדות**

(*) ID No./Company No. **ת.ת./ח.מ.**

(*) Design Owner, by virtue of: **בעל עיצוב מסוים**

Designer: **שם המעצב**

Of a design the title of which is (the product): **שם העיצוב (המוצר)**

(*) Hebrew: **עברית**

(*) English: **אנגלית**

herby apply for a design to be granted to me in respect thereof **מבקש ביאת כי יעני לי בעדו עיצוב רשום**

The Design in applied to: **עיצוב מיועד ל:**

לפי אחר: צרכני מכוניות בכללי (לא יבחינו) בסוף הקביעה תהיה לפי ה"אחר" ולא לפי "פורש" לרעת פורש.

כדי לבדוק שיש אופיי יחודי למוצר:

(א) קודם כל, צריך לבדוק מי המשתמש המיועד? צרכן שיש לו ידע מסויים בנושא, אבל בסיסי לא מומחה.

(ב) חירות העיצוב:

לפעמים יש שיקולים שמחייבים צורה מסוימת, אלמנטיים פונקציונליים. ולכן, העיצוב יכול להיות יחסית מוגבל. אבל, נגיד בידידות אפשר לראות שעדיין יש כאלו שהצליחו לעצב אותן שונה. משמע, הייתה בחירה לעשות פה ידית דומה מדי לאחרת מבחינה ויזואלית ולא רק מבחינה פונקציונאלית.

תמיד צריך לשים לב לרושם הכללי - לא מסתכלים רק על הצ'ופצ'יקים הקטנים.

(3) מי שהגיש לרישום היה הבעלים של העיצוב: מי הבעלים של העיצוב?

פרק 2:

11. המעצב הוא הבעלים הראשון של עיצוב, אלא אם כן נקבע אחרת.
12. (א) הבעלים הראשון של עיצוב שעוצב בידי עובד לצורך ביצוע תפקידו או תוך שימוש של ממש במשאביו של המעסיק (בסעיף זה- עיצוב שירות) הוא המעסיק, אלא אם כן הוסכם אחרת בין העובד ובין המעסיק.
- (ב) התעורר סכסוך בשאלה אם עיצוב הוא עיצוב שירות
13. הבעלים הראשון של עיצוב שעוצב לפי הזמנה, הוא המזמין, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין ובין המעצב. (בניגוד לזכויות יוצרים)

1. כללי - המעצב
2. עובד - מעביד - המעסיק
3. מזמין - המזמין

דוגמא: איל נוסע לתערוכת רהיטים באירופה, צופה בה. הוא לא לוקח מעצבי בצלאל, הוא אוהב העתקות. הגיע לתערוכה באיטליה, נכנס מאחורי הקלעים וצילם את הריהוט לפני שהתערוכה החלה. העובדים שלו הגישו את הצילומים לרישום.

1. עיצוב חדש, 2. אופי ייחודי 3. אבל איל הוא לא הבעלים של העיצוב!

האם הוא פסל את העיצוב ליוצר האיטלקי בגלל הרישום? הוא לא פסל, כי הוא לא הבעלים של העיצוב. המעצב הוא הבעלים של העיצוב, האיטלקי.

אם איל היה מגיע לתערוכה אחרי שהיא נפתחה, מצלם את התמונות ומגיש אותם לרישום? האם זה היה כשיר לרישום עיצוב? 1. גם פורסם כבר, ראו את הרהיטים אנשים 2. גם לא הבעלים

בטופס רישום לעיצוב:

אני ___ כתובת, ת"ז

בעל עיצוב מכוח:

בעל עיצוב מכוח החוק:
מכוח העברה: (אם המעצב העביר לי את הזכות)
ממלאים מאיזה כוח אני בעל העיצוב.

-ברישום עיצוב אפשר לרשום על המראה של המוצר ולא על איך הוא עובד, כלומר הפונקציונאליות שלו.
אם יש חדשנות באופי של איך המוצר עובד - כבר מדובר בפטנט ולא בעיצוב.

חידוש במראה: עיצוב
חידוש בפונקציונליות: פטנט

אם העיצוב מעוצב כדי לענות על פונקציה מסוימת שהמוצר צריך למלא ולא משיקולים ויזואלים - זה לא יתפוס כרישום עיצוב. פונקציה - העיצוב מוכתב משיקולים שהמוצר צריך למלא.

דוגמא: מגן לפלאפון שהפינות בו מעוגלות. כדי שישב טוב על הפלאפון, אי אפשר לכתוב על הפינות המעוגלות עיצוב.

מאפיין חזותי של מוצר או של חלק ממוצר שאינו כשיר להגנה כעיצוב:

10. על אף הוראת פרק זה, אלה אינם כשירים להגנה כעיצוב רשום או כעיצוב לא רשום:

- (1) מראהו של מוצר או של חלק ממוצר המוכתב אך ורק בידי פעולתו של המוצר
- (2) מראהו של מוצר או של חלק ממוצר, אם המוצר או חלק מהמוצר כאמור נועדו להתחבר למוצר אחר, להשתלב במוצר אחר או שמוצר אחר ישתלב בהם, ולשם הגשמת ייעודם כאמור יש לייצרם בדיוק בצורה ובממדים שבהם יוצרו.

דוגמא: נגיד ספל עם ידית, לידית יש פונקציה מבחינת חוק - כי היא נועדה לתפוס אבל היא לא מוכתבת אך ורק על ידי פעולתו של המוצר. יש גם אלמנטים ויזואלים חזותיים וגם פונקציונליים ביחד. נגיד אם נעצב בצורת לב, זה גם מאפשר להחזיק וגם עיצובי.

מוצרים שיש להם שימוש לא פוסל אותם לעיצוב, רק אם העיצוב כולו מוכתב מהפונקציה ולא משיקולים אחרים (כמו שיקולים אסתטיים) אז זה ייפסל כרישום לעיצוב.

31.1.20 אחרון

שיעור 14: תקופת חסד (שנה איחור), אמנת פריז (עד חצי שנה), דין קדימה, עיצובים לא רשומים, הגנה של עיצובים, איך מסמנים עיצוב לא רשום, מה קורה במצב של קונפליקט שיצירה נחשבת גם כעיצוב וגם בעלת זכות יוצרים?, תנאי לזכות יוצרים (לא לשכפול תעשייתי), זכויות מוסריות (קרדיט, ומניעת שינויים פוגעים)

שיעור אחרון

בשנת 2018 נכנסה הקלה לחוק: החוק נותן **תקופת חסד** בה, ניתן להגיש את העיצוב שלנו לרישום באיחור של עד שנה.

דוגמא: ב1.12.21 הראיתי את העיצוב שלי לקוקה קולה אז מותר לי לרשום אותו עד 1.12.22.

(1) הקלה ראשונה: **תקופת החסד** משמעה שאם אני פרסמתי את העיצוב שלי, הוא אינו נפסל (עד שנה) אבל, אם מישהו אחר פירסם אותו או משהו דומה לו - הוא ייפסל ולא יוכל להירשם.

גם חברת קוקה קולה לא תוכל להשתמש בו בזמן הזה בישראל. בגלל ההקלה הזו, גם כשהצגתי בפניהם, גם בלי לחתום על הסכם סודיות איתם - ה"פרסום" שהצגתי להם, במקרה הזה - לא ייחשב מבחינה חוקית כפרסום.

החוק נותן לנו אופציה לרשום עד שנה איחור, אבל יש פה לקיחת סיכון שאם מישהו יפרסם עיצוב דומה הוא יפסול את שלנו. כמובן לא בצורה של העתקה.

9. פרסום בציבור שאינו פוגע בכשירות להגנה:

סעיף 3. פרסום בציבור של עיצוב לא יפגע בכשירות להגנה על העיצוב כעיצוב רשום לפי הוראות פרק ד, אם נעשה במהלך 12 החודשים שקדמו למועד הקובע בהגדרתו בפסקה (ו) להגדרה "המועד הקובע" בידי בעל העיצוב או כתוצאה ממידע שמקורו בבעל העיצוב. בין שהמידע הושג כדין, ובין שהושג לא כדין.

מדגם=עיצוב צריך להיות חדש כדי להיות תקף, אבל המחוקק נותן לנו תקופה של 12 חודשים איחור. לעומת זאת, אם במהלך השנה הזו - מישהו אחר פירסם יצירה כזו, לא בהעתקה, זה יפסול את העיצוב לרישום.

מדגם עולה 1000 שקל, 500 שקל אגרה בערך.

רשימת עיצוב בארץ, תקפה רק לארץ. על מנת שיהיה תקף במדינות בחו"ל גם צריך לרשום גם שם, מה שמייקר את התהליך ומאריך אותו בגלל בירוקרטיה רבה.

(2) הקלה שנייה: אמנת פריז:

אם הגשתי את העיצוב שלי באחת המדינות החתומות באמנת פריז, יש לי **חצי שנה** (6 חודשים) על מנת להגיש רישום בחו"ל. וזה ייחשב כאילו הגשתי את הרישום באותו תאריך של הרישום בישראל. השם המשפטי של זה נקרא "**דין קדימה**". המדינות שהגשתי אליהן, חייבות לקבל את הרישום כמו בתאריך שהגשתי בישראל. למה זה חשוב? כי כביכול פירסמתי אותו כבר, אבל בגלל שלא עברה חצי שנה - אז מחשיבים את זה מבחינה משפטית שלא היה פרסום. זה דין הקדימה.

(3) הקלה שלישית: לעיצובים לא רשומים:

כדי לקבל הגנה צריך לרשום (אפשר להשתהות עד שנה או חצי שנה - בהתאם למקרה) אבל יש הקלה: תנאי: לא רשמתי אבל עונים על הקריטריונים האחרים:

הבדל בהגנה:

(א) הגנה ל-3 שנים מהיום שבו אני חושף אותו (חשוב!!! ההגנה לא תהיה ל-25 שנים כמו לעיצוב רשום)
(ב) הגנה יותר צרה בהיקף
עיצוב רשום - מגן על מפני כל עיצוב אחר או זהה או דומה.
עיצוב לא רשום - יגן רק על מקרה שבו יש העתקה, אם מישהו עשה עיצוב זהה או דומה בלי להעתיק - העיצוב שלי ייפסל.

למה המחוקק בוחר לתת הגנה קצרה או צרה על עיצובים לא רשומים? יש עיצובים שהם לא לזמן ארוך לדוגמא: אופנה מתחלפת כל עונה, אז לא משתלם לכתוב עיצוב במקרים כאלו.

חלק עשירי: הוראות שונות

פרק א: שונות

תקנה 93. (א) סימון עיצוב לא רשום ייעשה באחת מהדרכים המפורטות להלן ויצוין סמוך לו המועד הקובע

(1) עיצוב לא רשום

אם מוציאים עיצוב לא רשום - צריך לסמן לציבור בקטן על המוצר באחת הדרכים הנ"ל.

תרחישים מהטוב לפחות טוב:

1. לרשום לפני שפירסמתי
2. לרשום תוך שנה מאז שפירסמתי
3. אם לא עשיתי את (1), (2) עוד שנתיים שהעיצוב יהיה מוגבן באופן צר וקצר כעיצוב לא רשום

התקופה המקסימלית שאני יכולה להחליט אם לרשום או לא- היא שנה.

פרק ה': עיצוב לא רשום:

זכויות בעל עיצוב לא רשום:

61. (א) "לבעל עיצוב לא רשום הכשיר להגנה...."

פרק ח': עיצוב לא רשום

זכויות בעל עיצוב לא רשום:

61. (א) לבעל עיצוב לא רשום הכשיר להגנה בהתאם להוראות פרק ב' מוקנית הזכות הבלעדית למנוע ככל אדם לייצר, לשם שימוש מסחרי, מוצר נושא עיצוב שהוא העתקה של העיצוב, בין שהעתקה נעשית באמצעות ייצור מוצר נושא עיצוב זה ובין שהוא נעשית באמצעות ייצור מוצר נושא עיצוב אחר היוצר אצל משתמש מודיע רשום כללי שאינו שונה מהרשום הכללי שיוצר אצלו המוצר נושא העיצוב (בסימן זה – ניצול עיצוב לא רשום); היה המוצר נושא העיצוב מניכרת של פריטים, תחול הזכות האמורה לגבי כל אחד מפרטי המערכת.
(ב) בקביעה אם עיצוב יוצר אצל משתמש מודיע רשום כללי שאינו שונה מהרשום הכללי שיוצר אצלו המוצר נושא העיצוב כאמור בסעיף קטן (א) יובא בחשבון, בין השאר, מגוון האפשרויות הקיים לעיצוב עיצובים ביחס למוצרים מהחומר שאליה משתייך המוצר נושא העיצוב.

אסור להעתיק את העיצוב הלא רשום.

קונפליקט: ברגע שיש אופציה להיות גם רשום כעיצוב וגם בעל זכות יוצרים: יש התנגשות:

יצירת אמנות שימושית: (לדוגמא פסק הדין של לגו-לגו יכול להיות נגיד גם כעיצוב)

יכולות להיות מוגנות בתוך יצירות אמנות בזכויות יוצרים אבל, גם יכולות להיות מוגנות תחת עיצוב. כלומר אותו חפץ יכול להיות מוגן תחת זכויות יוצרים ותחת עיצוב רשום - חוקים שיכולים לסתור אחד את השני.

זכויות יוצרים: חיים + 70 שנה מפטירתו של היוצר

עיצובים רשומים: 25 שנים מרגע הרישום

עיצובים לא רשומים: 3 שנים

מתי המוצר הופך להיות בנחלת הכלל!?!?

זכות מוסרית:

זכויות יוצרים: חייבים לתת קרדיט

עיצובים: לא חייבים לתת קרדיט

כלומר, העיצוב לא יכול להיות מוגן גם בזכויות וגם בעיצובים.

איך פותרים את הקונפליקט הזה?

יש מקרים בהם יש לנו את יכולת הבחירה, ויש מקרים שאין.

כשיש אפשרות לבחור:

1. זכויות יוצרים - חיים + 70 שנה, הגנה צרה (רק העתקה), לא צריך לרשום

2. עיצוב - יותר יקר - צריך לרשום, קצר - 25 שנה, הגנה רחבה יותר

כל מוצר שהוא בעל אופי מסחרי עדיף לרשום כעיצוב, במידה ויש לנו את היכולת הכספית.

כשאינ אפשרות לבחור:

בחוק זכויות מדגמים ועיצובים (תיקון מס' 4) תשע"ז 2017:

סעיף 7. על אף הוראת סעיף 4 לא תהא זכות יוצרים במדגם

דוגמא: נגיד בפסק הדין של לגו: מכיוון שהקוביות של לגו מיוצרות כעיצוב תעשייתי (משוכפלות), לפי הגנת זכויות יוצרים הן נפסלות.

נגיד בבצלאל כשאנחנו יוצרים בשביל הציונים ולא בשביל ייצור תעשייתי, אנחנו מייצרים "וואן אופ" ולא משכפלים המונית ולכן אנחנו רשאי לקבל הגנה של זכויות יוצרים. אבל לחילופין אם ארצה להגן ברישום, גם אוכל- הבחירה בידי אבל זה חייב להיות או זה או זה, אי אפשר את שניהם ביחד.

אם אציג עיצוב שלי לקוקה קולה, עיצוב שיש לי עליו זכויות יוצרים ואציע להם לייצר בצורה תעשייתית - תיגרם שלילה של זכות היוצרים שלי.

תנאי 5 לזכויות יוצרים:
לא מכוון לשכפול תעשייתי
במקרה שמכוון - ההגנה נשללת.

כדי שהיצירה שלי תאבד את ההגנה שלה בזכויות יוצרים, צריך שהמוצר יהיה מיועד לשכפול תעשייתי
זמן קצר לאחר יציאתה לאור, לעולם.

דוגמא: לומדים בבצלאל 2015: עיצבתי בקבוק מתוך כוונה לקבל ציון. כשהבאתי לעולם הבקבוק לא שוכפל באופן תעשייתי ולא למטרת עיצוב תעשייתי.
בשנת 2020: אחרי 5 שנים אני רוצה שבצלאל יחזירו לי את הזכויות על העבודה הזו (כי במקור הזכויות שלהם, בגלל חוזה שחתמנו) והם מחזירים לי את הזכות בהסכם.
2021 - מוצר בן 6 שנים, אני מציעה לקוקה קולה את המוצר ומציעה להם לשכפל ולייצר אותו באופן תעשייתי.
זה לא שולל את זכויות היוצרים כי כשהמוצר נולד הוא לא היה מיועד לשכפול.

יש שתי זכויות נוספות שלא שייכות לבעל זכויות היוצרים אלא ליוצר. כלומר, גם אם היוצר הוא לא בעל
זכויות היוצרים מגיע לו הזכויות הללו:

זכויות מוסריות: תחת חוק זכויות היוצרים:

פרק ז':

זכות מוסרית:

(א) ליוצר של יצירה אמנותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית או יצירה ספרותית, למעט תוכנת מחשב, שיש בה זכות יוצרים, תהיה ביחס ליצירתו זכות מוסרית, למשך תקופת זכות היוצרים באותה יצירה.
(ב) הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה, והיא תעמוד ליוצר אף אם אין לו ביצירה זכות יוצרים או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה או חלקה, לאחר.
מהי זכות מוסרית?

46.

(1) כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין
(2) כי לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, וכן כי לא תיעשה פעולה פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל אם יש באילו מהם כדי לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר.

* לקבל קרדיט על העבודה - מוניטין

* הזכות למנוע שינויים ביצירה אם הם פוגעים בבעלים שלה

ליוצר יש זכות לקרדיט על העבודה - ששמו יצויין בקשר ליצירה.

דוגמא: כוכב הבא מתחרה שרה של שלמה ארצי, חייבים לציין שהשיר שלו. בסוף התוכנית יש יוצרים - תסריטאי, במאי וכו' - לא צריך לשלם כדי שיתנו קרדיט.

לכמה זמן יש את הזכות המוסרית?

למשך מלוא תקופת זכויות היוצרים באותה יצירה.

- אין זכות יוצרים ליוצר של גופן.

- זכות מוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה.

פרק ז':

(ב) הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה, והיא תעמוד ליוצר אף אם אין לו ביצירה זכות יוצרים או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה או חלקה, לאחר.

למבחן: זכות מוסרית זוהי זכות שקיימת רק בזכויות יוצרים ולא בעיצוב רשום. המעצב התעשייתי לא יכול לדרוש קרדיט.

פיצויים להפרת זכויות מוסריות:
עד 100,000 שקלים.

לסיכום, זכות מוסרית:

1. היא שייכת ליוצר
2. יש אותה למשך תקופה של זכויות יוצרים
3. היא לא ניתנת להעברה, אישית
4. יכול להיות שלא תהיה הפרה של זכויות יוצרים אבל תהיה הפרה של זכות מוסרית ולהפך
5. לא יסלפו או יפגמו - למנוע שינויים שפוגעים בבעלי זכויות היצירה

דוגמא: אם מצלמים צילום וסורקים אותו באיכות נמוכה, זה פוגע בבעלי זכויות היצירה, משמע הפרה של זכות מוסרית. אם לקחתי יצירה אדריכלית וחיברתי לה משהו אחר - הפרה של זכות מוסרית. אם מישהו רוצה לסגור מרפסת לבניין והאדריכל טוען כי זה פוגע בתוכנית שלו, אבל הדייר טוען שקר לו - פה כבר יש מידתיות ודילמה, והשופט יקבע.

*לקרוא למבחן - "קליל נגד מפרומאל"